

0
170.11
ก/5492

วิธีการถ่ายภาพปก บทความ และสารคดีภาพ

3 ● ก.ย. 2534

สัจจา จันทิม

เค้าโครงศิลปนิพนธ์
เสนอต่อภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

173727

วิธีการถ่ายภาพปก บทความ และสารคดีภาพ

การถ่ายภาพในนิตยสาร เป็นสิ่งที่มีบทบาท ความสำคัญ และน่าศึกษาอย่างมาก จึงเห็นสมควรที่จะเสนอวิธีถ่ายภาพ โดยอาศัยประสบการณ์ตรงมานำเสนอ เพื่อให้เห็นแนวทางในการปฏิบัติของช่างภาพในนิตยสาร ที่ผลิตภาพสำหรับนำลงตีพิมพ์แก่ผู้บริโภคนั้น อันได้แก่ ผู้อ่านโดยทั่วไปนั่นเอง

อาชีพช่างภาพคือ ผู้ที่ทำหน้าที่บันทึกเหตุการณ์ในเวลานั้น ขณะนั้นให้หยุดนิ่ง เป็นรูปธรรม โดยอาศัยกลวิธีการถ่ายภาพ การบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ออกมา เป็นภาพถ่ายนั้นย่อมดีกว่าการบันทึกด้วยตัวอักษรที่เป็นนามธรรม

ปัญหา

การที่คิดจะศึกษาวิธีการถ่ายภาพปก บทความ และสารคดีภาพ เนื่องจากมีความสนใจในการถ่ายภาพของนิตยสาร และต้องการทราบถึงหน้าที่การทำงานของช่างภาพ ตลอดจนวิธีการและกระบวนการต่าง ๆ อันที่จะสำเร็จออกมาเป็นภาพถ่ายภาพหนึ่ง

สมมุติฐาน

จากการศึกษาในเรื่องนี้ จะได้ประโยชน์อย่างมาก ในเรื่องของการถ่ายภาพในนิตยสาร ตลอดจนกระบวนการทำงานในภาคปฏิบัติจากประสบการณ์ตรง ที่จะทำให้ทราบถึงข้อดีและข้อเสียของการถ่ายภาพในนิตยสาร โดยยึดหลักวิธีการถ่ายภาพปก บทความและสารคดีภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการศึกษาขั้นต่อไป

กระบวนการ

1. รวบรวมข้อมูลจากบุคคลและเอกสาร ทางด้านความเป็นมาของการถ่ายภาพ และกระบวนการถ่ายภาพ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการถ่ายภาพในอดีต
3. วิเคราะห์วิธีการถ่ายภาพ และการปฏิบัติงานถ่ายภาพในนิตยสาร "ฟ้า"

วิธีถ่ายภาพปก บทความ และสารคดีภาพ

สัจจา จันทิม

ศิลปินพันธ์ 400

เสนอต่อภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

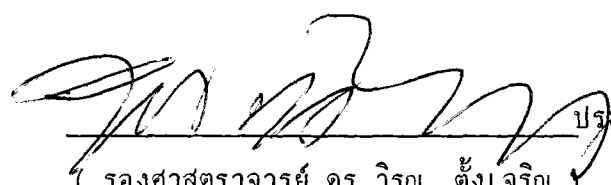
ประสานมิตร

2533

บทคัดย่อ

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและมุ่งเน้นในเรื่องของวิธีการถ่ายภาพกับบทความ และสารคดีภาพเป็นสำคัญ โดยศึกษาให้เห็นถึงประวัติของการถ่ายภาพและวิวัฒนาการถ่ายภาพในเมืองไทย การศึกษาในเรื่องของแสงเพื่อการถ่ายภาพ ซึ่งทำให้ทราบถึงทิศทางของแสงที่จะนำไปใช้ในการถ่ายภาพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงวิธีการถ่ายภาพในนิตยสาร ตลอดจนกระบวนการผลิตภาพถ่าย โดยแบ่งเป็นขั้นตอนตามที่ได้ศึกษามา กล่าวคือ ขั้นตอนในการใช้อุปกรณ์ในการถ่ายภาพ การเตรียมพร้อมในการถ่ายภาพประกอบบทความ วิธีถ่ายภาพสารคดีภาพ และวิธีถ่ายภาพปก

ขั้นตอนสุดท้ายคือ ดำเนินการถ่ายภาพในภาพปฏิบัติ โดยนำความรู้จากการศึกษาวิธีการถ่ายภาพมาใช้ ในที่นี้จะกล่าวถึงวิธีการถ่ายภาพในนิตยสาร "ฟ้า" เป็นตัวนำเสนอ


ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ)

สารบัญ

บทที่ 1	บทนำ	1
	- ปัญหา	1
	- สมมุติฐาน	2
	- กระบวนการ	2
บทที่ 2	ข้อมูลสัมพันธ์	3
	- ประวัติการถ่ายภาพ	3
	- วิทยาการถ่ายภาพในเมืองไทย	10
	- แสงเพื่อการถ่ายภาพ	25
บทที่ 3	กระบวนการ	30
	1. วัตถุประสงค์ในภาพปฏิบัติ	31
	2. การเตรียมตัวให้พร้อมในการถ่ายภาพ	33
	3. วิธีถ่ายภาพประกอบ บทความ	35
	3.1 วิธีถ่ายภาพประกอบใน คอลัมน์บุคคล	35
	3.2 วิธีถ่ายภาพประกอบใน สกู๊ปพิเศษและเรื่องจากปก	40
	4. วิธีถ่ายภาพ สารคดีภาพ	43
	5. วิธีถ่ายภาพ ปก	48
บทที่ 4	ผลและสรุป	52
	- ผล	52
	- สรุป	52
	- ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม		57

บทที่ 1

บทนำ

การถ่ายภาพในนิตยสาร เป็นสิ่งที่มีบทบาทความสำคัญและน่าศึกษาอย่างมาก จึงเห็นสมควรที่จะเสนอวิธีถ่ายภาพ โดยอาศัยประสบการณ์ตรงมานำเสนอ เพื่อให้เห็นแนวทางในการปฏิบัติของช่างภาพในนิตยสารที่ผลิตภาพสำหรับลงตีพิมพ์แก่ผู้บริโภคนั้น อันได้แก่ผู้อ่านโดยทั่วไปนั่นเอง

อาชีพช่างภาพ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่บันทึกเหตุการณ์ในเวลานั้น ขณะนั้นให้หยุดนิ่ง เป็นรูปธรรม โดยอาศัยกลวิธีการถ่ายภาพ การบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ออกมาเป็นภาพถ่ายนั้น ย่อมดีกว่าการบันทึกด้วยอักษร ที่เป็นนามธรรม ในสภาวะของเงินยังได้กล่าวเอาไว้ว่า ภาพหนึ่งภาพแทนคำนับพันคำ

จากการที่ได้ศึกษาทางด้านศิลปะโดยตรง จึงมีส่วนช่วยอย่างมากในด้านการนำเสนอภาพถ่ายออกมาในรูปของศิลปะด้วย อย่างไรก็ตามส่งผลโดยตรงของการศึกษาด้านศิลปะ ถ้ามากเกินไป อาจจะสื่อสารด้วยภาพถ่ายต่อผู้อ่านได้ยาก ฉะนั้นเรื่องของการถ่ายภาพในนิตยสาร จึงเป็นสื่ออีกแขนงหนึ่งที่ถ่ายทอดด้วยภาพ ผลงานในด้านปฏิบัติที่ได้นำเสนอในศิลปนิพนธ์ฉบับนี้อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการถ่ายภาพในนิตยสาร

ปัญหา

การที่คิดจะศึกษาวิธีการ ถ่ายภาพปก บทความ และสารคดีภาพ เนื่องจากมีความสนใจในการถ่ายภาพของนิตยสารและต้องการทราบถึงหน้าที่ การทำงานของช่างภาพตลอดจนวิธีการ และกระบวนการต่าง ๆ อันที่จะสำเร็จออกมาเป็นภาพถ่าย เพื่อจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจ เรื่องราวที่น่าสนใจได้ถูกต้องละเอียดลออ และแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น เพราะสำหรับบทความหรือข้อเขียนใด ๆ ก็ตาม อาจสร้างความเข้าใจเรื่องราวให้แก่ผู้อ่านได้ไม่เท่าภาพถ่าย เนื่องจากการสร้างความเข้าใจจากการอ่าน จำเป็นต้องใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึง มาสร้างมโนภาพขึ้นในครวความคิด ซึ่งจะต้องอาศัยประสบการณ์ พื้นฐานของผู้อ่านในแต่ละคน ฉะนั้นจึงอาจทำให้ผู้อ่านบางคนสร้างความหมายของตัวเอง บทความ หรือข้อเขียนนั้น ๆ ให้ผิดไปจากเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้เขียนก็เป็นได้ แต่ผู้อ่านได้เห็นภาพถ่ายประกอบเรื่องราว ในสิ่งพิมพ์นั้น ผู้อ่านก็สามารถเข้าใจเรื่องราวที่เป็นจริงได้ทันที โดยไม่ต้องตีความหมายจากตัวหนังสืออีก

สมมุติฐาน

จากการศึกษาในเรื่องนี้จะได้ประโยชน์อย่างมากในเรื่องการถ่ายภาพ ในนิตยสาร ตลอดจนกระบวนการทำงานในภาคปฏิบัติจากประสบการณ์ตรงที่จะทำให้ทราบถึงข้อดีและข้อเสียของการถ่ายภาพในนิตยสาร โดยยึดหลักวิธีการถ่ายภาพก บทความ และสารคดีภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการศึกษาขั้นต่อไป

ผลที่ได้รับจากการศึกษา วิธีการถ่ายภาพก บทความและสารคดีภาพนั้นเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการนำเสนอในภาคปฏิบัติ จึงมิใช่วิธีการถ่ายภาพที่เป็นมาตรฐานโดยทั่วไป เพราะว่าการถ่ายภาพในนิตยสารนั้น ช่างภาพในแต่ละบุคคลจะมีวิธีการถ่ายภาพที่แตกต่างกันออกไป

กระบวนการ

1. รวบรวมความรู้จากบุคคลและเอกสาร ทางด้านความเป็นมาทางด้านการถ่ายภาพ และกระบวนการถ่ายภาพ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการถ่ายภาพในอดีต
3. วิเคราะห์วิธีการถ่ายภาพ และการปฏิบัติงานถ่ายภาพในนิตยสาร "ฟ้า"

บทที่ 2

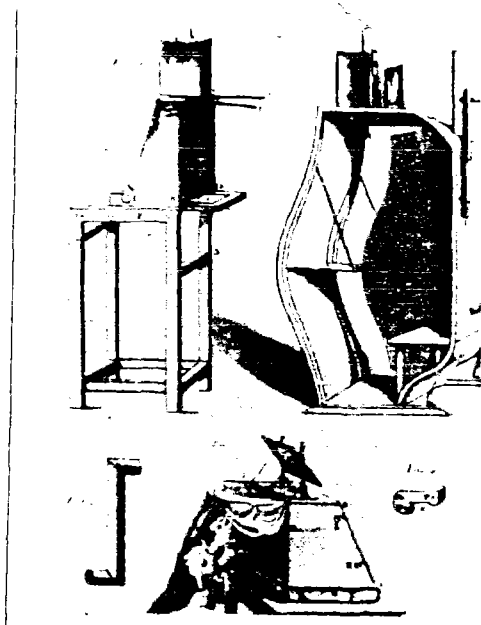
ข้อมูลสัมพันธ์

ประวัติการถ่ายภาพ

คำว่า "ถ่ายภาพ" เป็นคำที่ถอดความหมายมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Photography คำนี้มีรากศัพท์มาจากคำในภาษากรีกโบราณ 2 คำ คำหนึ่งคือ Photos แปลว่า แสงสว่าง และอีกคำหนึ่งคือ Grapho แปลว่า ฉันทเขียน เมื่อเอาคำสองคำมารวมกัน จะได้ความว่า "ฉันทเขียนด้วยแสง"

จากคำที่ว่า "ฉันทเขียนด้วยแสง" จึงว่าด้วยศิลปะและวิทยาศาสตร์รวมกัน เพราะเหตุว่า "ฉันทเขียน" หมายถึงการเขียนภาพ ซึ่งต้องใช้วิชาศิลปะ และ "ด้วยแสง" หมายถึง การนำแสงมาทำให้เกิดภาพขึ้น ซึ่งวิธีการนี้จะต้องใช้วิชาวิทยาศาสตร์

ชนชาติกรีกโบราณเคยรู้จักใช้กล้องชนิดหนึ่ง เรียกว่า Camera Obscura (กล้องออบสคูรา) กล้องชนิดนี้มีเรื่องราวการสร้าง การใช้ เค้นลับซับซ้อนมากมายยากที่บุคคลธรรมดาในสมัยนั้น จะเรียนรู้ให้เข้าใจได้ เรื่องของกล้องจึงเป็นเรื่องเร้นลับอยู่เรื่อยมา



Camera Obscura หลายแบบ ที่ใช้ประโยชน์ในการเขียนภาพตามความสะดวกของผู้ใช้ เช่น รูปขวบนคนวาดภาพต้องเข้าไปนั่งวาดรูปในกล้อง



ชนชาติกรีกโบราณ ใช้กล้อง Obscura ในการดูสุริยุคราส



กล้อง Obscura ของ George Brander ค.ศ. 1769

คำว่า Camera ที่แปลว่ากล้องถ่ายรูปนั้นเป็นภาษาลาติน แปลว่า ห้องมืดหรือหีบมืด (Latin=a room) ก่อนที่จะเกิดเป็นกล้องออบสคูรา เคยมีปรากฏการณ์ธรรมชาติขึ้นคือ ห้องมืด ๑ แห่งหนึ่งเกิดมีรูขึ้นที่ผนังทางด้านที่ถูกแสงสว่าง พอแสงสว่างส่องถูกรูที่รู ลำแสงก็ส่องฉายไปเกิดเป็นภาพขึ้นที่ผนังทางด้านตรงข้าม จากปรากฏการณ์ตามธรรมชาติเช่นนี้ ต่อมาจึงได้มีการประดิษฐ์ห้องมืด ขนาดให้คนเข้าไปยืนข้างใน และใช้ยกย้ายเคลื่อนที่ได้ ห้องมืดแบบนี้เป็นเครื่องมือที่จิตรกรรมสมัยนั้น ใช้เป็นอุปกรณ์สำหรับเขียนรูปจากภาพวิทัศน์

Danielo Barbaro พบว่า ถ้าใส่เลนส์ลงแทนในช่องนั้นจะทำให้ภาพของวัตถุที่เกิดขึ้นนั้นชัดขึ้น เมื่อ ค.ศ.1568 ต่อมาเมื่อผู้ประดิษฐ์ห้องมืดขนาดเล็ก ๑ ใส่เลนส์ มีกระจกรับภาพ บางแบบมีห้องมืดมีขาตั้ง ยกดึงไปเขียนรูปในที่ต่าง ๆ ได้สะดวกยิ่งขึ้น

สิ่งประดิษฐ์ที่มีขึ้นในระยะหลัง ๆ มีรูปร่างคล้ายกล้องถ่ายรูปมากขึ้นทุกทีและโครงสร้างของกล้องแบบต่าง ๆ ก็สลับซับซ้อนจนยากที่สามัญชนจะทราบวิธีการออกแบบได้

ครั้งอย่างเข้าสมัย ลีโอนาร์โด ดา วินชี (Leonardo da Vinci) ชาวอิตาลี ซึ่งมีความรู้ระหว่าง ค.ศ.1452-1519 ท่านผู้นี้เป็นยอดอัจฉริยบุคคลของโลก เพราะเป็นทั้งนักศิลปะชั้นเยี่ยมยอด นักวิทยาศาสตร์ วิศวกร และอื่น ๆ ดา วินชี เข้าใจถึงความเรนลับของกล้องออบสคูรา จึงได้ทำรายละเอียดวิธีสร้าง วิธีใช้ขึ้น ครั้นหลักฐานเหล่านี้เป็นที่เปิดเผย เรื่องราวของกล้องออบสคูรา จึงกลายเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย

กล้องออบสคูรา มีอยู่หลายแบบ กล้องแต่ละแบบมีวิธีการสร้างต่างกันกล้องแบบหนึ่งก็สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์อย่างหนึ่ง และประโยชน์ที่นิยมกันมาก คือ ใช้สำหรับเขียนภาพ กล้องแบบนี้จัดทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าในทาด้วยสี่คำ ด้านหนึ่งเจาะรูเล็ก ๆ เพื่อให้แสงสว่างลอดได้ ใส่เลนส์ตรงรูนี้ แสงสว่างที่ผ่านเข้าทางเลนส์ จะไปเกิดเป็นภาพขึ้นที่ด้านตรงข้าม และถ้าหน้ากระจกสีขาวมาวางทาบไว้ ก็จะเห็นภาพได้ชัดเจน

กล้องออบสคูราที่วิวัฒนาการมาแล้วอีกแบบหนึ่ง (ค.ศ. 1769) เป็นกล้องแบบสะท้อนแสง ตัวกล้องทำเป็นสี่เหลี่ยมมีคืบ ภายในตั้งกระจกเงาเป็นมุม 45 องศา ที่ตอนด้านหน้ากล้องจัดทำเป็นขึ้น ๆ ยึดต่อกันได้ สำหรับปรับหาความชัดของภาพ ภาพที่ผ่านรูด้านหน้ามาปรากฏบนกระจกเงา

45 องศา แล้วจะสะท้อนภาพไปปรากฏด้านบนจากภาพบนจอรับภาพ ช่างเขียนใช้ร่างภาพเพื่อเขียนภาพในสมัยนั้น

"ฉันทเขียนภาพด้วยแสง" เป็นวิธีการที่คลอใจให้นักวิทยาศาสตร์พากันค้นหากรรมวิธีและกระบวนการ ที่จะทำให้งานภาพมาปรากฏบนจอฉันท กลายเป็นภาพถ่ายขึ้นโดยไม่ต้องใช้วิธีเขียนแบบเดิม วิธีการใหม่นี้คือ วิธีประดิษฐ์แก้วเลนส์ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรับแสงสว่างได้มากและหาทางแก้ไขปรับปรุงแผ่นรับภาพ ให้รับภาพจากแสงสว่างที่แก้วเลนส์ส่งมา โดยใช้เคมีภัณฑ์ผสมเป็นเยื่อน้ำยาที่ไวต่อแสงสว่าง ทาบนแผ่นรับภาพ เมื่อเยื่อไวแสงรับภาพได้แล้ว จึงค้นคว้าวิธีจะทำให้ภาพติดคงทนถาวรต่อไป กรรมวิธีเหล่านี้ คือที่มาของการถ่ายภาพ

Robert Boyle (ค.ศ. 1627-1691) ในปี 1663 สังเกตเห็นว่า ซิลเวอร์คลอไรด์ (AgCl) สามารถเปลี่ยนเป็นสีเข้มเมื่อโดนแสงสว่าง แต่บอยล์คิดว่า สารเคมีนั้นเป็นสีเข้มเพราะถูกอากาศไม่ได้คิดว่าจะเป็นแสงสว่าง

Johann Heinrich Schulze (ค.ศ. 1687-1744) ระหว่าง ค.ศ. 1725-1727 นักเคมีชาวเยอรมันผู้นี้ได้เอาสารผสมของซอลต์, ซิลเวอร์, และไนตริกแอซิด (HNO_3) บรรจุในขวดแก้วเขย่าให้เข้ากันจะได้เกล็ดเงินสีขาว แล้วเอากระดาษดำเจาะเป็นตัวอักษร นำไปพันรอบขวดนั้น แล้วนำไปถูกแสงสว่างทำให้เงินในเตรทเป็นสีม่วงแก่ ตรงส่วนที่ได้รับแสงสว่าง เมื่อนำกระดาษดำออก จะเห็นตัวอักษรปรากฏอยู่ในขวด แต่ภาพอักษรนั้นเมื่อถูกแสงสว่างนาน ๆ ก็เปลี่ยนสีเป็นสีม่วงแก่จนหมด (Deep Purple)

เขาทดลองอีกครั้ง โดยทำสารเคมีดังกล่าวอีก แล้วไปรับความร้อนจากเปลวไฟ ปรากฏว่าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น จากผลทดลองทั้งสองครั้ง ชูลส์สรุปได้ว่า สิ่งที่ทำให้สีของสารผสมในขวด เปลี่ยนไปเป็นแสงสว่างของดวงอาทิตย์ ไม่ใช่เป็นเพราะความร้อน

Thomas Wedgwood (ค.ศ. 1771-1805) ชาวอังกฤษ ได้พยายามทำภาพถ่ายชนิดถาวร โดยอาศัยความช่วยเหลือจากแสงสว่าง เขาเอากระดาษหรือหนังสัตว์ชนิดอ่อนแช่ในน้ำยาซิลเวอร์ไนเตรท (AgNO_3) แล้วนำแผ่นแก้วซึ่งมีรูปวาดทับกระดาษหรือหนังสัตว์ที่จุ่มน้ำยาแล้ว ค่อยจากนั้นนำไปถูกแสงสว่าง จะได้ภาพเป็นสีดำ ส่วนตัวภาพมีสีขาว

เขาทดลองอีกโดยใช้ใบไม้วางทับแทน ปรากฏว่าได้ภาพใบไม้เป็นสีขาวและพื้นภาพเป็นสีดำและด้านวัตถุบาง ๆ มาวางทับ แสงจะผ่านไปได้เล็กน้อย สีของภาพที่ปรากฏกระดาศก็จะ เป็นสีเทา แต่ภาพที่ได้บนกระดาศไม่คงทน เขายังหาวิธีที่จะคงสภาพไม่ได้ และข้อบกพร่องอย่างหนึ่งที่เขาค้นพบก็คือ ความไวแสงของ ซิลเวอร์ในเตรท ยังไม่เพียงพอ จึงพยายามใช้ ซิลเวอร์คลอไรด์ เพื่อจะเพิ่มความไวแสงของกระดาศแต่เขาก็ทำไม่สำเร็จเนื่องจาก สุขภาพไม่ดีพอจึงทิ้งการทดลองไว้เพียงเท่านั้น

Joseph Nicephore Niepce (ค.ศ.1765-1833) ชาวฝรั่งเศสได้ทดลองค้นคว้าเกี่ยวกับการถ่ายรูปถึง 13 ปี คือ ระหว่าง ค.ศ.1816- 1829 โดยร่วมงานกับน้องชายนักวิทยาศาสตร์

1. งานค้นคว้าของเนียฟ มีดังนี้ ทำภาพเนกาตีฟ เมื่อ ค.ศ.1816 โดยใช้ถาดด้วยกล้องถ่ายรูปที่เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ $4\frac{1}{2}$ นิ้ว ใช้เลนส์นูนสองข้างที่เอาออกมาจากกล้องจุลทรรศน์ เขาได้ถ่ายภาพในห้องทำงาน โดยปิดประตูหน้าต่างมิดทุกด้าน เหลือไว้เพียงบานเดียว หันเลนส์ของกล้องไปทางหน้าต่างบานนั้น และข้างนอกหน้าต่างบานที่เปิดอยู่มีกรงนกแขวนอยู่ เมื่อถ่ายภาพกรงนกปรากฏว่าได้ภาพที่มีพื้นหลังดำ กรงสีอ่อนเกือบขาว ทั้งนี้เพราะนอกหน้าต่างมีความสว่างมาก จึงทำให้ภาพ กรงนกดูชัดกว่าฉากหลัง

จากภาพที่ถ่ายได้ เขาได้ตั้งข้อสังเกตว่า ส่วนที่เป็นสีดำของวัตถุ เมื่อถ่ายออกมาจะได้ภาพเป็นสีขาว ส่วนที่เป็นสีขาว ได้ภาพออกมาเป็นสีดำ คือได้ภาพสีดำ-ขาว กลับตรงกันข้ามกับวัตถุจริง (ที่เราเรียกว่าภาพเนกาตีฟในปัจจุบัน แต่ในขณะนั้นยังไม่ได้ใช้คำว่า เนกาตีฟ) และ เนียฟคิดว่า วิธีการที่จะอัดภาพจากเนกาตีฟนั้น เพื่อให้ได้ภาพที่มีสีดำ-ขาวเหมือนวัตถุจริง



หลุยส์ จาค มงเต ดาแกร์ (Louis Jaques Mandé' Daguerre)
(พ.ศ. 2330-2394) ชาวฝรั่งเศสผู้คิดค้นการถ่ายรูปจนสำเร็จ ระบบ
การถ่ายรูปของเขาเรียกว่าระบบดาแกรโรไทป์ (Daguerreotype)
ซึ่งเป็นระบบให้ความคมชัดดีเยี่ยม เขาได้ประกาศผลงานให้สาธารณชน
รับทราบ เมื่อ พ.ศ. 2382 สมัยรัชกาลที่ 3 ภาพจากหนังสือ The
Camera and Its Images

2. เขาคิดวิธีทำภาพ Direct positive ค.ศ.1827 เพื่อให้ได้ภาพ โพซิทีฟ จากการถ่ายโดยไม่ต้องเป็นภาพเนกาตีฟก่อน โดยเริ่มค้นหาสารบางอย่าง ซึ่งแสงสว่างพอสื่อให้จางลงได้แทนที่จะทำให้สารนั้นมีสีคล้ำ เขาพบสารชนิดหนึ่งได้จากการกลั่นน้ำมัน สารนี้คือ Bitumen or Asphalt ซึ่งละลายได้ในน้ำมันลาเวนเดอร์ เมื่อนำไปผสมกับสารเคมีบางอย่าง ซึ่งถูกแสงสว่างจะไม่ละลาย แล้วเราเริ่มนำมาใช้ในการถ่ายภาพโพซิทีฟ ปรากฏว่าไม่ได้ผลตามต้องการ จึงเลิกทดลอง

3. เขาหาวิธี คงสภาพได้สำเร็จ ค.ศ. 1827 ไม่มีรายละเอียด การทดลองของเขา เพียงแต่มีเอกสารและพยานหลักฐานระบุว่า เขาคงสภาพภาพได้สำเร็จ

4. เนียฟได้ทดลองงานของเขาอีก โดยขอความร่วมมือจากช่างทำบล็อก ให้ทำภาพบล็อก เมื่อได้ภาพบล็อกมาแล้วก็นำมาพิมพ์บนกระดาษเพื่อให้ได้ภาพดำ-ขาว กระบวนการพิมพ์แบบนี้ เขาให้ชื่อว่า "Heliography" และเขานำกระบวนการนี้ไปจดทะเบียนสงวนลิขสิทธิ์ ต่อมากระบวนการนี้ได้ถูกดัดแปลงให้ดีขึ้น และนำมาใช้ในกระบวนการพิมพ์ (ปัจจุบันเรียกว่า Photoengraving technique คือทำบล็อกแม่พิมพ์บนแผ่นบน โลหะ) และเขาได้เขียนคู่มือการทำกระบวนการนี้ชื่อ On Heliography

ระหว่างปี ค.ศ.1826 เขาได้รับจดหมายติดต่อกับผู้ที่กำลังค้นคว้าเกี่ยวกับการถ่ายรูป เช่นเดียวกับเขา เป็นเจ้าของกระบวนการ "Diorama" ซึ่งภายหลังรู้ชื่อว่า Mr. Daguerre ชาวฝรั่งเศส ทั้งสองมีจดหมายติดต่อกันบ่อย จนปี 1827 เขาได้มีโอกาสไปปารีส จึงแวะไปหา คาร์แกด้วยตนเอง ได้พูดเกี่ยวกับการทดลองค้นคว้าของเขาทั้งสอง

ตามหลักฐานที่ปรากฏในจดหมายของเนียฟถึงบุตรชาย เล่าว่า เขาเห็นผลงานต่าง ๆ ของคาร์แก ซึ่งมีอยู่สองภาพที่จริงใจมาก งานทั้งสองชิ้นเป็นงานขึ้นโบว์แดงของคาร์แก

ภาพหนึ่งถ่ายโดยอาศัยแสงจันทร์ ในขณะที่ไฟกำลังไหม้เอเดนเบิร์ก ส่วนอีกภาพหนึ่งเป็นภาพในหมู่บ้านชาวสวิส เป็นภาพที่ถ่ายในหุบเขา มีฉากหลังเป็นภูเขาสูงและมีหิมะปกคลุมตามไหล่เขา ภาพทั้งสองมีรายละเอียด แม้กระทั่งส่วนที่เล็กที่สุดในภาพยังเห็นได้เด่นชัด นอกจากนี้ยังมีความชัดลึกของภาพดีมาก (Depth of Field) สำหรับภาพที่สอง ผู้ที่ได้เห็นมีความรู้สึกเหมือนกับว่าได้ขึ้นไป

อยู่บนภูเขาสูงแล้วมองจากข้างบนลงมา ผลงานต่าง ๆ ของคาร์แก ทำให้ผู้ที่ได้ชมภาพเหล่านั้นขนานนามให้เขาว่า "Master of Lighting Effects"

เมื่อเนี่ยพกลับฝรั่งเศส เขาได้มุ่งการถ่ายภาพธรรมชาติ ให้ได้ภาพออกมาเหมือนธรรมชาติมากที่สุด โดยอาศัยแสงสว่างเป็นตัวช่วยที่สำคัญ และเขาไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร เขากล่าวว่า เพราะกล้องถ่ายรูปของเขามีประสิทธิภาพไม่ดีพอ และขาดอุปกรณ์อื่น ๆ ที่สำคัญ เนี่ยพจึงชวนคาร์แกเข้ามาร่วมสัญญาดำเนินการด้วยกัน โดยเป็นหุ้นส่วนกันมีกำหนด 10 ปี แต่พอดำเนินการได้ 4 ปี เนี่ยพก็ถึงแก่กรรม ใน ค.ศ.1833 คาร์แกจึงได้ติดตามลูกชายของเนี่ยพมาทำสัญญาใหม่แทนพ่อ

วิวัฒนาการถ่ายภาพในเมืองไทย

เมื่อตอนปลายรัชกาลที่ 3 ต่อกับต้นรัชกาลที่ 4 คนไทยได้เริ่มรู้จักเรื่องของการถ่ายภาพขึ้นเป็นครั้งแรก ในเมื่อบาทหลวงผู้หนึ่งชื่อ ท่าน ปาลเลอกัวซ์ (Jean Baptista Pallegois) เป็นอธิการของวัดคอนเซ็ปชัน

ในรัชกาลที่ 3 วิชาถ่ายรูปก็ได้แพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ รวมทั้งยังเดินทางมาถึงเมืองไทยด้วย มีหลักฐานยืนยันในหนังสือ 2 เล่ม ได้แก่

1. กุมารวิทยา

ฉบับที่ 22 พ.ศ. 2438 พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 5 "เรื่องถ่ายรูปเมืองไทย" ทรงกล่าวว่า การถ่ายรูปเข้ามาในเมืองไทย "ยังไม่ถึง 50 ปี ซึ่งเมื่ออ่านต่อไปและคำนวณดูแล้วก็น่าจะได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดในสมัยรัชกาลที่ 3"

2. สยามประเภท

ก.ศ.ร.กุหลาบ เขียนในฉบับเดือน เมษายน พ.ศ. 2444 ว่า "เพิ่งมีช่างถ่ายรูปครั้งแรกในรัชกาลที่ 3 นั้น คือสังฆราชฝรั่งเศสชื่อ ปาลเลอกัว เป็นผู้ถ่ายรูปแผ่นเงิน ในกรุงสยามก่อนมนุษย์ที่ 1 ภายหลังพระยากระสาปกิจโกศล (โหมค) แต่ยังเป็นมหาดเล็กอยู่นั้น ได้ถ่ายรูปเป็นครั้งที่ 2 เป็นศิษย์สังฆราชด้วย พระยากระสาปกิจโกศล (โหมค) ผู้นี้เป็นช่างชุบเงินทองก่อนมนุษย์

หังสิ้นในแผ่นดินสยาม เป็นผู้รู้วิชากะโหล่งแช่ชุบเงินทองก่อนชาวสยามหังสิ้น ภายหลังพระปรีชาภการ (ส่ำอาง) เป็นช่างถ่ายรูปครั้งที่ 3 ภายหลังหลวงอัคนีรมิตร (จิตร) เป็นช่างถ่ายรูปครั้งที่ 4"

การถ่ายรูปของท่านปาลเลอกัว ในสมัยตอนต้น ๆ นั้น ยังไม่ได้เป็นที่นิยมของประชาชนคนไทย การที่ไม่เป็นที่นิยมนั้น ข้อสำคัญอยู่ที่เรื่องของความเชื่อ ในด้านของไสยศาสตร์ ที่ยังฝังแน่นอยู่ในจิตใจของคนในสมัยนั้นเป็นส่วนใหญ่ ดังเช่นข้อความตอนหนึ่งของสาส์นสมเด็จ ซึ่งสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเล่าไว้ว่า "เมื่อแรกมีช่างถ่ายรูปฉายาลักษณ์เข้ามา มิใคร่มีใครยอมให้ถ่าย ด้วยเกรงว่าจะเอารูปไปทำร้ายด้วยกฤตยาคม" ดังนั้นเป็นต้น

ความเชื่อถือนั้นน่าจะยังคงฝังแน่นอยู่ต่อไป ถ้าหากจะไม่เป็นด้วยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าอนงยาเธอเจ้าฟ้ามงกุฎ ไต้ทรงเป็นผู้นำในการปั้นพระบรมรูป เขียนพระบรมฉายาลักษณ์และถ่ายรูปพระบรมฉายาลักษณ์ เป็นพระองค์แรก การที่พระองค์ทรงมีพระราชนิมิตดังนี้ ย่อมเป็นประจักษ์พยานเป็นอันดีว่า การถ่ายรูปไม่ทำให้เกิดเหตุเภทภัย หรือจะช่วยให้อายุสั้นไปได้อย่างไรเลย ด้วยเหตุนี้จึงช่วยให้มีผู้นิยม การถ่ายรูปเจริญรอยตามพระราชนิมิตสืบต่อกันมา

ยังมีชาวฝรั่งอีกบางท่าน ซึ่งกิจกรรมด้านการถ่ายรูปเกี่ยวข้องกับคนไทย ดังเช่นท่านบาทหลวงลานอติ และคนที่สำคัญอีกคนหนึ่งก็คือ มิสเตอร์ เอ. แชกเลอร์ ได้เดินทางเข้ามาในเมืองไทยเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2408 ซึ่งเป็นตอนปลายของรัชกาลนี้

มิสเตอร์ เอ. แชกเลอร์ เป็นชาวอังกฤษ ที่เป็นผู้ริเริ่มเปิดร้านถ่ายรูปสำหรับบริการประชาชนในย่านถนนเจริญกรุงเป็นคนแรก กิจกรรมถ่ายรูปของมิสเตอร์ เอ. แชกเลอร์นั้นเจริญก้าวหน้ามาก เพราะราคารูปทำได้ดี เช่น ขนาด 4 นิ้ว ราคาแผ่นละ 1 ตำลึง และแผ่นใหญ่ขนาด 15 นิ้ว มีราคาแผ่นละ 10 ตำลึง จำนวนของรูปก็สั่งทำได้ครั้งละหนึ่งแผ่นเท่านั้น ถ้าใครต้องการเพิ่มเติมก็ต้องถ่ายใหม่ทุกครั้งไป ด้วยเหตุนี้จึงช่วยให้มิสเตอร์ เอ. แชกเลอร์ เกิดความร่ำรวยขึ้นอย่างรวดเร็ว

ช่างถ่ายรูปคนต่อมาคือ มิสเตอร์ทอมสัน ได้เดินทางจาก สิงคโปร์เข้ามาเปิดร้านถ่ายรูปตามแบบอย่างของมิสเตอร์ เอ. แชกเลอร์ บ้าง แต่ทดลองดูได้เพียงเดือนเดียว ก็ต้องกลับสิงคโปร์ตามเดิม

ในปีต่อมาก็มีมิสเตอร์ ฟรานซิสจิต ชาวอังกฤษเหมือนกันเดินทางจากสิงคโปร์เข้ามาเปิดร้านถ่ายรูปอีก สำหรับมิสเตอร์ ฟรานซิสจิต ผู้นี้มีนโยบายการค้าแปลกกว่าช่างภาพคนก่อนคือพยายามทำตัวให้รำเริงแจ่มใส สนับสนุนเป็นกันเองกับลูกค้า และลดค่าถ่ายรูปให้ถูกกว่าร้านอื่นอีกด้วย

นอกจากนี้มิสเตอร์ฟรานซิสจิต ยังเป็นผู้นำในการถ่ายรูปปูชนียสถาน ปราสาทราชวัง สถานที่สำคัญตลอดจนทิวทัศน์ที่สวยงาม มาทำเป็นรูปขนาดโปสการ์ดขาย ปรากฏว่าเป็นที่นิยม จนเป็นเหตุให้ร้านถ่ายรูปอื่น ๆ ต้องเลิกกิจการล่าทัพกลับสิงคโปร์ไปตาม ๆ กัน ยังคงเหลือแต่มิสเตอร์ฟรานซิสจิตเท่านั้น ที่ฝากชีวิตร่างกายไว้กับเมืองไทย

เมื่ออย่างเข้าสู่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็เป็นยุคที่มีการถ่ายรูปเจริญก้าวหน้าขึ้นอีกอย่างมากมาย และสิ่งที่เป็นมิ่งมงคลอย่างสูงสุดจนหาที่เปรียบมิได้ประการหนึ่งก็คือ การที่พระพุทธเจ้าหลวงทรงโปรดการถ่ายรูปที่สุด ในคราวเสด็จประพาสยุโรปคราวแรก เมื่อ พ.ศ. 2440 ซึ่งตรงกับ ร.ศ. 116 นั้น พระองค์มีพระราชดำริว่า "เพื่อประโยชน์ในการที่จะทรงตรวจตราแบบแผนราชการบ้านเมือง และจะได้ทรงวิสาสะคุ้นเคยกับพระมหากษัตริย์ และรัฐบาลแห่งนานาประเทศยุโรป เจริญทางพระราชไมตรี ซึ่งมีต่อกรุงสยามให้เรียบร้อยยิ่งขึ้นกว่าเดิม" และก็ในการเสด็จคราวนั้น พระองค์ได้ทรงฉายพระบรมฉายาลักษณ์ร่วมกันประมุขประเทศต่างหลายประเทศ และมีอยู่อย่างหนึ่งที่ถือกันว่า เป็นภาพประวัติศาสตร์ ที่หนังสือพิมพ์ฝรั่งเศส ได้นำลงตีพิมพ์อย่างเกรียวกราวนั้นได้แก่ พระบรมฉายาลักษณ์ที่กำลังประทับคู่กับพระเจ้าซาร์ แห่งประเทศรัสเซีย

เรื่องสำคัญอีกตอนหนึ่งดังปรากฏในพระราชนิพนธ์ จดหมายเหตุเสด็จประพาสต้นครั้งที่ 2 ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2449 นั้น ยิ่งเป็นตอนที่ทรงโปรดการถ่ายรูปมากกว่าสมัยใด ๆ เพราะตามรายละเอียดในพระราชนิพนธ์จดหมายเหตุนั้นแสดงให้เห็นว่า พระองค์ทรงมีกล้องถ่ายรูปประจำพระองค์ พระองค์ทรงบันทึกภาพเหตุการณ์ในพระราชกรณียกิจเป็นประจำ เช่น ภาพข้าราชการประชาชนพลเมืองที่มาเฝ้าชมพระบารมี ตลอดจนปูชนียสถาน ทิวทัศน์ที่สวยงาม เป็นต้น ดังเช่นตอนหนึ่งที่เสด็จถึงเมืองกำแพงเพชร พระองค์ได้มีพระราชนิพนธ์ไว้ว่า "ได้กินของเลี้ยงและถ่ายรูปคนงามเมืองกำแพงเพชร ซึ่งได้สั่งให้เลือกหาไว้ก่อน" ในการเล่นถ่ายรูป คราวนั้น มีพระราชนิยมอยู่ว่า เมื่อพระองค์เสด็จไปถ่ายที่เมืองไหน ก็ทรงโปรดให้คนงามเมืองนั้นมาถ่าย ใครโชคก็ได้รับเลือกเป็นแบบให้ถ่ายรูป ต่อไปจะมีผู้มาติดต่อก็จะมีผู้มาติดต่อบริสุทธิ์กันอย่างเป็นที่น่าชื่นชม และอีกตอนหนึ่ง "วันนี้ถ่ายรูปมากแต่สนุก เพราะว่าได้เปลี่ยนแว่นเปลี่ยนทำนองถ่าย และถ่ายง่ายไม่

เหมือนถ่ายในป่า 22 วันมาแล้ว ซึ่งยังไม่เคยถ่ายเลยล้างรูปไว้แต่กระจกใหญ่ จะล้างหมดแล้วแห้งไม่ทัน" และก็ด้วยพระราชนิพนธ์ตอนนี้เป็นสำคัญ ทำให้เราได้ทราบ อีกว่านอกจากพระองค์ยังทรงถ่ายรูปด้วยพระองค์เองแล้ว พระองค์ยังมีพระราชอุทิศหา ล้างรูปด้วยพระองค์เอง

ในคราวเสด็จประพาสยุโรปครั้งหลังในปี พ.ศ. 2450 ซึ่งเป็นตอนรัชสมัยของพระองค์ ตลอดเวลาที่ประทับอยู่ที่ยุโรป พระองค์ทรงได้มีพระราชหัตถเลขา พระราชทานสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ อยู่เสมอ และมีอยู่หลายตอนที่เกี่ยวกับการถ่ายรูป "...บัดนี้ได้ส่งกล้องนั้นมา 6 กล้อง คือ ของเธอ 1 กล้อง ของหญิงกลาง 1 กล้อง หญิงน้อย 1 กล้อง นางเอิบ 1 กล้อง นางเอื้อน 1 กล้อง นางสลับ 1 กล้อง แต่วิธีที่จะใช้อย่างไร จะบอกมาที่เธอคนเดียว ด้วยหวังใจว่า คงจะคลำถูกและจะไปบอกให้ลูกเมียฉันเข้าใจได้" และก็ด้วยเหตุนี้ เป็นประการสำคัญ อีกประการหนึ่งที่ช่วยให้ช่างภาพที่เป็นคนไทยได้มีจำนวนเพิ่มขึ้น

เมื่อกล่าวถึงช่างภาพที่เป็นคนไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกล่าวถึง ช่างภาพคนไทยคนแรกที่มีบทบาทสำคัญ ขนาดเรียกได้ว่าเป็นช่างภาพหลวงในรัชกาลที่ 4 ได้อย่างเต็มปาก เพราะว่าพระบรมฉายาลักษณ์ในรัชกาลที่ 4 เป็นจำนวนมาก ที่เป็นฝีมือของพระยาภาษาปนกิจโกศล (โหมค อมาตยกุล)

ในสมัยของพระพุทธเจ้าหลวง ช่างภาพไทยคนแรกที่เปิดร้านถ่ายรูปเป็นคนแรก คือ นายจิตร บาน้อยภูจิน ธนบุรี นายจิตรเป็นศิษย์ของมิสเตอร์ทอมสัน นายจิตรได้เปิดร้านรับบริการถ่ายรูปจนมีความรู้ความชำนาญเป็นอย่างมาก ด้วยเกียรตินี้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้พระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น ขุนฉายาสวัสดิ์ลักษณะ

ต่อจากนายจิตร ก็ถึงแม่ทองสร้อย เป็นน้องสาวของนายจิตร แม่ทองสร้อยผู้นี้ได้ชื่อว่าเป็นช่างภาพหญิงคนแรกของเมืองไทย การที่เมื่อคราว พระพุทธเจ้าหลวงยังประทับอยู่ในยุโรป เมื่อครั้งเสด็จประพาสในครั้งแรกนั้น สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ทรงเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ได้โปรดให้มีพระราชเสาวนีย์ ให้แม่ทองสร้อย ถ่ายรูปพระบรมวงศานุวงศ์ และเจ้านายฝ่ายใน ส่งไปทูลเกล้าถวายพระพุทธเจ้าหลวงเป็นประจำ เพราะในเขตพระราชฐานฝ่ายใน มิให้ผู้ชายเข้า ดังนั้นหน้าที่ช่างภาพหญิงประจำราชสำนักนั้นจึงตกอยู่กับ แม่ทองสร้อย

เมื่ออย่างเข้าสู่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว วงการถ่ายรูปได้เริ่มเปลี่ยนแปลงงานองการถ่ายมาจากการใช้ม่านทาสีเรียบ ๆ หรือผ้าสีต่าง ๆ เป็นฉากหลัง กลับมาใช้ฉากเขียนรูปวิวป่าเขา ลำน้ำไพร วิวสวนดอกไม้ ห้องพระโรง หรือห้องรับแขกที่มีเครื่องประดับอย่างสวยงาม จากการที่เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคของการใช้ฉากนี้ ทำให้กิจการถ่ายรูปคลีกักกันไปอีกพักใหญ่ และนอกจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว ทางด้านอุปกรณ์เครื่องประกอบสำหรับช่วย ให้ผู้มาถ่ายรูปสวยสมสง่างามยิ่งขึ้น เช่นมีการเพิ่ม โต๊ะ เก้าอี้ ที่โต๊ะก็จะมียาพิก้า มีแจกันดอกไม้ ถ้าเป็นคนมีอายุก็มี กาน้ำร้อน น้ำชา หรือเขียนหมากประดับให้สวยงาม ทั้งเครื่องแต่งตัวแปลก ๆ ก็ยังมี เช่น เสื้อขุนนาง ถู่น่องรองเท้า นาฬิกาห้อย สร้อยข้อมือ ปิ่นผ้าน้ำไม้ ซึ่งล้วนแต่เป็นของปลอมทั้งสิ้น และเมื่อสมัยนิยมเลี้ยงหมาฝรั่งตามแบบเจ้านายกันนั้น ตามร้านถ่ายรูปยังอุทิศสำหรับหมา นานาพันธุ์ที่เป็นรูปปั้นและรูปสลักก็มี ทำให้เป็นที่คลีกักกันอย่างยิ่ง

กระบวนร้านถ่ายรูปด้วยกันแล้ว ถ้านับความสำคัญตามชาติภาษาก็คงมี ฝรั่งเป็นอันดับหนึ่ง คนไทยอันดับสองและญี่ปุ่น จีนนั้นเป็นอันดับสุดท้าย สำหรับร้านของชาวญี่ปุ่นนั้นมีอยู่จำนวนหลายร้าน ที่มีชื่อติดปากกันอยู่มาก ก็คือ ร้านตาเคอจิ โอซากา โอตานิ และไวอาแบตา เป็นต้น แต่ในปัจจุบันร้านถ่ายรูปส่วนใหญ่เป็นร้านของคนจีน

เหตุการณ์สำคัญในรัชสมัยของรัชกาลที่ 6 นี้ คือยุคของการใช้ไฟฟ้าถ่ายรูป ในร้านถ่ายรูปซึ่งเริ่มเป็นแรกที่โรงเรียนเพาะช่าง และต่อจากนั้นก็เป็นที่นิยมแพร่หลายกันในวงการ

เหตุการณ์สำคัญในรัชสมัยของพระองค์ คือ ยุคของการใช้ไฟฟ้าถ่ายรูป ในร้านถ่ายรูปซึ่งเริ่มเป็นแห่งแรกที่โรงเรียนเพาะช่าง และต่อจากนั้นก็เริ่มเป็นที่นิยมแพร่หลาย ในวงการถ่ายรูปโดยทั่วไปซึ่งเราเริ่มจะได้มีโอกาสเห็นป้ายคำว่า "ที่นี้รับถ่ายรูปทั้งกลางวันและกลางคืน" ป้ายเช่นนี้ นิยมติดกันมาก

เมื่ออย่างเข้าสู่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่องคลีกักในวงการถ่ายรูปได้เกิดขึ้นอีก ในงานฉลองรัฐธรรมนูญได้เริ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2477 ในปีนี้เองได้มีการประกวดนางงามขึ้น คนแรกก็คือ คุณกันยา เทียนสว่าง อันเนื่องมาจากการประกวดนางงามนี้เองที่เป็นเหตุให้วงการถ่ายรูปได้ตื่นตัวขึ้น เช่น ไฟเวทีสำหรับถ่ายรูปมีกันใช้อย่างหนาตา ร้านถ่ายรูปต่าง ๆ

นิยมเขียนนางงามไปถ่ายรูปในชุดสวมมงกุฏนางงาม เพื่อเป็นเกียรติแก่ร้านและเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ได้รับเชิญ และก็ด้วยการประกวดนางงาม นี้แหละที่เป็นบ่อเกิดการถ่ายรูปดารามาทำโปสการ์ดขายและนำมาลงปกหนังสือพิมพ์กันอย่างแพร่หลาย

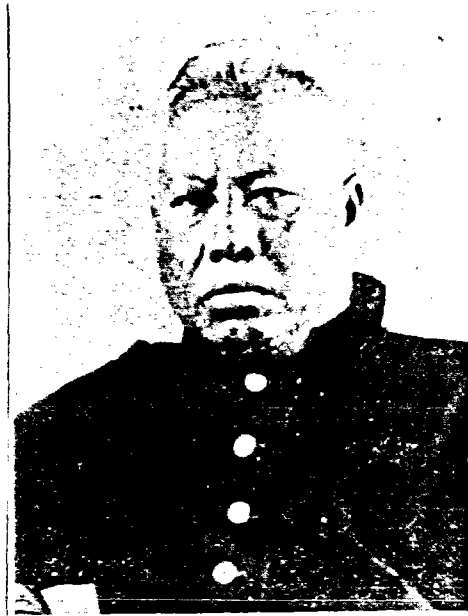
ในปี พ.ศ.2478 เป็นปีที่มีการประกวดนางงาม ในงานฉลองรัฐธรรมนูญกันขึ้น ในต่างจังหวัดใหญ่ ๆ หลายจังหวัด และมีโครงการกันว่า เมื่อใครได้รับเลือกนางงามในจังหวัดต่าง ๆ แล้วให้ส่งมาแข่งขันชิงชนะเลิศ ความงามในตำแหน่ง นางสาวสยาม ทำให้วงการถ่ายรูป มีการเคลื่อนไหวขึ้นอย่างมากมายทั้งในพระนครและต่างจังหวัด

เมื่อประมาณ ปี พ.ศ.2482 ศิลปะในการถ่ายรูปแบบพร่า (Soft Focus) เริ่มนิยมกันเป็นส่วนใหญ่ และวิธีการถ่ายรูปครึ่งตัวที่มีริมขาวเป็นภาพลอยเด่นเฉพาะรูปคนจะเป็นเดี่ยวรูปคู่ก็เริ่มนิยมกันอย่างแพร่หลาย

เมื่อเข้าสู่ยุคปัจจุบัน ในรัชสมัยของรัชกาลปัจจุบัน กิจกรรมถ่ายรูปและถ่ายภาพยนตร์ได้เจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว พระองค์ทรงเป็นผู้นำในการเป็นช่างภาพโดยการทรงกล้องถ่ายรูปด้วยพระองค์เอง



รูปวาดสังฆราชปาลเลอกัว (พ.ศ. 2351-2405)
ชาวฝรั่งเศส ช่างถ่ายรูปคนแรกในแผ่นดินสยาม ที่พิมพ์อยู่ใน
หนังสือ (Queques Informations Sur le Siam) ซึ่งพิมพ์
ในเมืองไทย สมัยรัชกาลที่ 6



พระยากระสาปนกิจโกศล หรือนายโหมด ต้นตระกูล
อมตยกุล (พ.ศ. 2362- 2439) ชาวสยามคนแรกที่ถูกถ่ายรูปเป็น
ภาพจากหนังสือโครงการลิตมทามงกุฎราชขุนานุสรณ์



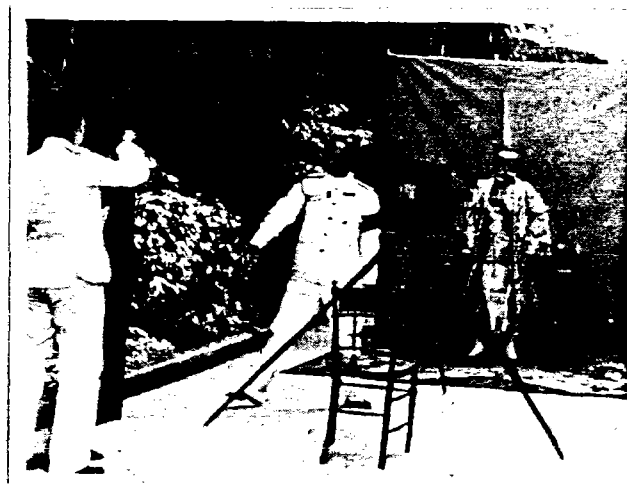
รูปถ่ายพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงถ่ายกับ
เครื่องราชบรรณาการต่าง ๆ ที่สมเด็จพระนางเจ้าวิกตอเรียส่งมาให้
กล้องที่ถ่ายรูปครั้งนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของบรรณาการ หากแต่เมื่อรับแล้ว
ยังไม่มีใครใช้เป็น ต้องปล่อยเอาไว้ 3-4 ปี จนฝรั่งในคณะทูต
รัสเซีย ช่วยแนะนำวิธีใช้ให้ นายโหมค ผู้สนใจวิทยาการสมัยใหม่
จึงสามารถถ่ายรูปออกมาได้สำเร็จ



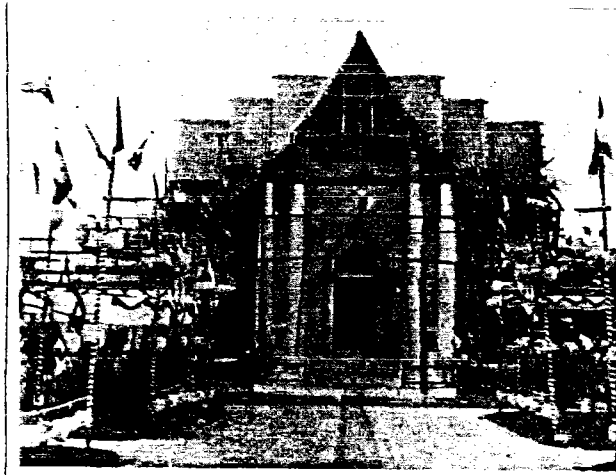
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ในระยะใกล้เคียงกับที่ทรงเขียนเรื่อง ถ่ายรูปเมืองไทย
ลงในกุมารวิทยา ถ่ายโดย ร้าน โรเบิร์ต เลนซ์
ประมาณ พ.ศ.2439 ภาพจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ



ร. 5 ทรงถ่ายกับชาร์นิโคลส์ที่ 2 แห่งรัสเซีย
เมื่อเสด็จเยือนยุโรปครั้งแรก พ.ศ. 2440 ภาพจากหอจดหมายเหตุ



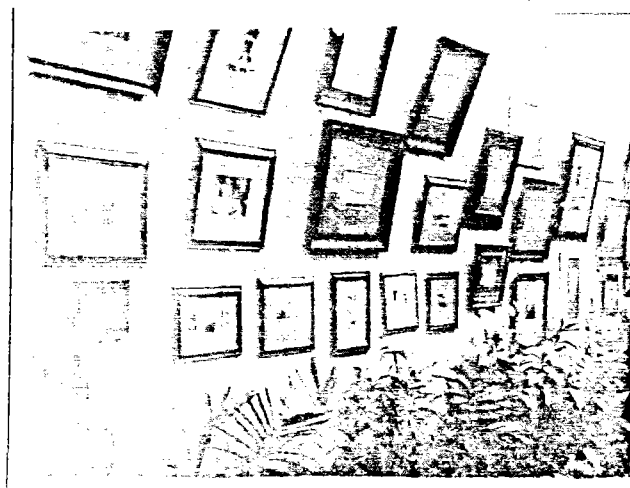
ร.5 ทรงกำลังถ่ายรูปเจ้าพระยาวิชิตวงศ์วุฒิไกร
(คลี่ สู้ทัศน์) เมื่อเป็นพระยาแรกนา พ.ศ.2447 ภาพจาก
หอจดหมายเหตุแห่งชาติ



วัดเบญจมบพิตร เมื่อกำลังมีงานประจำปี ประมาณเดือน
พฤศจิกายน-ธันวาคม (ไม่ทราบปีถ่าย) ภาพจากสยามจดหมายเหตุ



พระราชินีและชายา ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ ร.5 ในงานถ่ายรูปหลวง งานวัดเบญจมบพิตร
ประมาณ พ.ศ.2447 สังเกตฉากสีพื้นตรงกลาง มีตรา จ.ป.ร. กลม ๆ บอกให้รู้ว่ารูปใดเป็นฝีพระหัตถ์
ภาพจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ



การประชันรูปถ่ายงานวัดเบญจมพิตร สมัย ร.6 ไม่ทราบปีถ่าย
แต่เชื่อว่าเป็นต้นรัชกาล ภาพจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ



พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระ
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็น
ผู้นำการถ่ายภาพด้วยพระองค์เอง



พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ทรงโปรดการถ่ายภาพด้วยพระองค์เอง

แสงเพื่อการถ่ายภาพ

ประเภทของแสงที่ใช้ในการถ่ายภาพ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แสงธรรมชาติ (Natural light) คือ แสงสว่างที่ได้จากดวงอาทิตย์ในเวลากลางวันและแสงที่ได้จากการสะท้อนทางอ้อม

2. แสงเทียม (Artificial light) คือแสงสว่างที่ได้จากสิ่งประดิษฐ์ของมนุษย์ โดยกรรมวิธีต่าง ๆ เช่น แสงจากหลอดไฟฟ้าทุกชนิดแสงจากไฟแฟลชทุกชนิด แสงจากตะเกียงหรือเทียนไข และแสงรังสีต่าง ๆ ที่ใช้ในงานวิทยาศาสตร์และการแพทย์

อุณหภูมิสี กับแหล่งกำเนิดแสง

แหล่งกำเนิดแสงทั้งแสงธรรมชาติและแสงเทียมมีอุณหภูมิสี (Color Temperature) ต่างกัน โดยมีหน่วยวัดเป็นองศาเคลวิน (Kelvin = °K) ซึ่งในกรณีการถ่ายภาพด้วยฟิล์มขาว-ดำ อุณหภูมิสีไม่มีผลต่อภาพ แต่จะมีผลต่อการถ่ายภาพสี กล่าวคือ โทนสีในภาพจะเปลี่ยนไปตามแหล่งกำเนิดแสงแต่ละชนิด ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะอุณหภูมิสีของแสงที่ใช้มากในการถ่ายภาพทั่วไปเท่านั้น

1. แสงแดดตอนเที่ยงวันหรืออิเล็กทรอนิกส์แฟลช แฟลชหลอดสีน้ำเงิน มีอุณหภูมิสีประมาณ 5,500-6,000 °K
2. แสงจากหลอดไฟฮาโลเจน (Halogen) หรือโฟโธฟlood (Photoflood) มีอุณหภูมิสีประมาณ 3,400 °K
3. แสงจากหลอดไฟถ่ายรูปในห้องสตูดิโอ หรือหลอดทังสเตน (Studio lamp or Tungsten lamp) มีอุณหภูมิสี 3,200° K

การเลือกใช้ฟิล์มสี จะต้องให้เหมาะกับแสงแต่ละชนิด เช่นแสงแดดใช้ฟิล์มชนิด Daylight type ถ้าเป็นแสงไฟ Photoflood ต้องใช้กับฟิล์ม Type A และถ้าเป็นแสงไฟ Tungsten lamp ใช้ฟิล์ม Type B เป็นต้น

หากมีความจำเป็นต้องใช้ฟิล์ม Type B ไปถ่ายกับแสงแดด Daylight อาจแก้ไขได้โดยใช้ฟิลเตอร์สีส้มเบอร์ 85B ถ่ายเพื่อตัดแสงสีแสดออก และถ้าหากมีความจำเป็นต้องใช้ฟิล์ม daylight type ไปถ่ายกับไฟ Tungsten lamp ก็ใช้ฟิลเตอร์สีน้ำเงินเบอร์ 80 A เพื่อตัดแสงสีเหลืองออก

ทั้งแสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์นี้ เวลาถ่ายภาพจะต้องคำนึงถึงทิศทางของแสงให้ส่องมายังสิ่งที่ต้องการถ่าย ในตำแหน่งที่ช่วยให้สิ่งนั้นดูเหมาะสมสวยงามที่สุด จึงต้องมีความเข้าใจเรื่องชนิดของแสงและทิศทางของแสงให้ถูกต้อง

ลักษณะของแสงธรรมชาติ

การถ่ายภาพโดยอาศัยแสงจากธรรมชาตินั้น ทิศทางของดวงอาทิตย์ถือเป็นแสงหลัก (Main light) จึงจัดวัตถุให้หันเข้าหาดวงอาทิตย์ตามสภาพที่เหมาะสม บางครั้งอาจต้องใช้แสงสะท้อนจากสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติหรือแสงเทียมเข้าช่วย เพื่อช่วยส่องสว่างในส่วนที่ทำให้เกิดเงา (Fill in light) ให้เห็นส่วนละเอียด สวยงามขึ้น อาจแบ่งแสงธรรมชาติออกเป็น 2 แบบ คือ

1. Diffused light เป็นแสงร่ม ลักษณะแสงไม่แข็งและส่วน High light ไม่สว่างจ้า ลักษณะแสงจะมาจากหลาย ๆ ทิศทาง เนื่องจากแสงอาทิตย์ที่สะท้อนจากฝุ่น หรือละอองไอน้ำในบรรยากาศกระจายออกไป

2. Specular light เป็นแสงที่เมื่อไม่มีเมฆบังเปิดให้มีแสงดวงอาทิตย์เพียงแสงเดียวทำให้เกิด High light สว่างมากและปรากฏเงาคำเข้ม

นอกจากนี้ยังมีแสงสะท้อน (Reflected light) ที่ได้จากการใช้กระดาษหรือวัสดุอื่น ๆ มารับแสงดวงอาทิตย์ส่องไปยังบริเวณเงามืดก็จะช่วยลบเงาเข้มให้อ่อนลงเพื่อเพิ่มรายละเอียดในส่วนเงา (Shadow) ให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น

ทิศทางของแสง

ทิศทางของแสงจะช่วยให้เห็นลักษณะรูปทรง ผิวพื้น ความลึกของภาพ ซึ่งอาจเป็นแสงที่ส่องมายังวัตถุในแนวตั้งและแนวนอน

แสงในแนวตั้ง (Vertical lighting)

เป็นแสงที่ส่องไปยังวัตถุทำให้เกิดมุมของแสงตามแนวตั้ง ซึ่งเราสามารถจัดแสงให้อยู่ในระดับสายตา ระดับต่ำกว่าสายตา หรือจัดให้อยู่ในมุมสูงส่องลงมายังวัตถุก็ได้

1. การจัดแสงให้ส่องในระดับสายตาจะทำให้บริเวณ High light และ Shadows คูแบบราบถ้าเป็นแสงธรรมชาติ จะพบในช่วงเช้าและเย็น ซึ่งวัตถุได้รับแสงด้านหน้าเต็มที่

2. แสงในมุมสูง ได้แก่แสงที่ทำมุมกับแนวระนาบประมาณ 40°-60° ถ้าเป็นแสงธรรมชาติก็จะเป็นช่วงก่อนเที่ยงและช่วงบ่าย ถ้าเป็นช่วงดวงอาทิตย์ตรงศีรษะพอดีจะไม่เหมาะในการถ่ายภาพ เพราะจะไม่มีส่วนเงาคำทอดยาวให้เห็น ทำให้ดูภาพแบนราบไม่สวยงาม โดยเฉพาะถ้าถ่ายภาพบุคคลจะเกิดเงาคำได้ขอบตา ทำให้ดูขอบตาสีไม่สวยงาม

3. แสงในมุมต่ำ ได้แก่แสงที่ส่องจากด้านล่าง โดยมากไม่ค่อยพบในแสงธรรมชาติ แต่จะมีในเมื่อจัดแสงจากแสงเทียมหรือแสงไฟจากแหล่งอื่น ๆ ถ้าถ่ายภาพบุคคลโดยใช้แสงมุมต่ำจะดูน่ากลัว ลึกลับ ดังนั้นจึงมักใช้กับการถ่ายภาพผี เป็นต้น

แสงในแนวนอน (Horizontal lighting)

เป็นแสงที่ส่องมายังวัตถุในมุมต่าง ๆ ตามแนวนอน ได้แก่

1. แสงหน้า (Front light) เป็นแสงที่ส่องตรงเข้ามาทางด้านหน้าของวัตถุที่ถูกถ่าย แสงแบบนี้จะมีเฉพาะบริเวณ highlight ไม่เกิดเงาในภาพ ทำให้ดูวัตถุเรียบแบน

2. แสงข้าง (Side light) เป็นแสงที่ส่องเข้ามาทางด้านข้างของสิ่งที่ถูกถ่าย ทำมุมประมาณ 90° ด้านซ้ายและขวา ทำให้เกิดเงามืดติดกับแสงสว่าง ช่วยให้เห็นผิวพื้นชัดเจนเห็นรูป ลักษณะด้านสูง และลึก

3. แสงหลัง (Back light) เป็นแสงที่มาจากทิศทางด้านหลังของสิ่งที่จะถ่าย ตรงข้ามกับตำแหน่งที่ตั้งกล้อง เห็นเป็นเงาคำ ๆ แสดงเฉพาะรูปทรงภายนอกเท่านั้น การถ่ายภาพย้อนแสงดวงอาทิตย์ (Silhouette) ก็เป็นแสงชนิดนี้

4. แสงเฉียงหน้าและแสงเฉียงหลัง เป็นแสงที่ส่องเฉียงเข้าด้านข้างและด้านหลังของวัตถุ ทั้งด้านซ้ายและขวา

การจัดแสงในการถ่ายภาพบุคคล (Portrait)

ไฟพื้นฐานที่ใช้ในการถ่ายรูป มีอยู่ 4 ดวง คือ

1. แสงหลัก (Main light, Key light)

2. แสงเสริมหรือแสงส่วนเงา (Fill - in light)

3. แสงแยกหรือแสงเน้นรูปทรง (Seperate light, Hair light, Accent light)

4. แสงพื้นหลัง (Background light)

1. แสงหลัก (Main light, Key light)

แสงหลักเป็นแสงที่สว่างที่สุดบนสิ่งที่ถูกถ่าย เนื่องจากในแสงธรรมชาติปกติก็มักจะมาจากด้านบน ดังนั้นแสงหลักจึงมักนิยมที่จะวางไว้เหนือสิ่งที่ถูกถ่ายและส่องสว่างลงมาเฉียงด้านหน้าสำหรับการถ่าย Portrait นั้น จะวาง Key light เอาไว้ให้ทำมุมกับกล้องประมาณ 45° ทางด้านซ้ายหรือด้านขวาของกล้อง และวางทำมุมประมาณ $40^{\circ} - 60^{\circ}$ เหนือศีรษะ บางครั้งการจัดแสง Key light ถ่ายภาพบุคคลก็ทำให้แสงนุ่มขึ้นและเกิดเงาน้อย โดยใช้แผ่นสะท้อนแสง การถ่ายภาพวัตถุให้สิ่งที่ถูกถ่ายเห็นรูปทรง ลวดลาย หรือผิวพื้นของวัตถุ มักจะวาง Key light ไว้ด้านบนเฉียงวัตถุนั้น ตำแหน่งนี้บางที่เรียกว่า Key backlighting

2. แสงเสริมหรือแสงส่วนเงา (Fill light)

เป็นแสงที่ใช้ลบเงาที่เกิดจากแสงหลัก เพิ่มรายละเอียดในส่วนเงาให้มากขึ้นทำให้เห็นวัตถุเพิ่มเป็น 3 มิติ โดยทั่วไปมักใช้แหล่งของแสงที่เป็น Diffused light เช่นใช้แสงสะท้อนหรือไฟพร้ม

ตำแหน่งที่วางไฟเสริมนี้ตามปกติมักจะวางเอาไว้ข้างกล้องด้านตรงข้ามกับแสงหลักและอยู่ระดับเดียวกับกล้องต้องระวังไม่ให้เกิดเงาซ้อนขึ้นอีกหนึ่งเงา ควรทดลองเลื่อนหาตำแหน่งที่เหมาะสมให้ความเข้มของแสงตามต้องการ ส่วนที่เป็นเงามืดนั้นจะมีความสว่างมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้ถ่ายที่ต้องการให้อัตราส่วนของแสงส่วนเงากับความสว่างของแสงหลักเป็นเท่าใด

- แสงสว่างส่วนเงามีความสว่างเท่ากับ 1 ใน 3 ของแสงหลักเท่ากับอัตราส่วน 3 : 1
- แสงสว่างส่วนเงามีความสว่าง 1 ใน 5 ส่วนของแสงหลักเท่ากับอัตราส่วน 5 : 1
- แสงสว่างส่วนเงามีความสว่าง 1 ใน 7 ส่วนของแสงหลักเท่ากับอัตราส่วน 7 : 1
- * อัตราส่วนของแสงนี้ได้มาจาก

$$\frac{\text{ความเข้มของ Main light} + \text{ความเข้มของ Fill light}}{\text{ความเข้มของ Fill light}}$$

และถ้าหากต้องการให้แสงสว่างส่วนเงามีความสว่างมากน้อย ก็ใช้วิธีเลื่อนดวงไฟให้อยู่ใกล้หรือไกลออกไปหรือใช้กระดาษบังแสงให้อ่อนลง

3. แสงแยกหรือแสงเน้นรูปทรง (Seperate light, Hair light, Accent light)

เป็นแสงที่ใช้เพิ่มเติมในการถ่ายภาพในสถานที่เพื่อช่วยให้เห็นรูปทรงของวัตถุเพิ่มมิติที่สาม ด้านความลึกและช่วยแยกวัตถุให้เด่นออกมาจากฉากหลัง ปกติมักตั้งไฟไว้ในทิศทางตรงข้ามกับในมุมสูง เเฉียงหลัง และส่องเป็นบริเวณเฉพาะจุดเท่านั้น

แสงแยกที่เรียกกันทั่ว ๆ ไปอีกอย่างหนึ่งคือ Hair light โดยใช้ไฟขนาดเล็ก มีขาตั้งส่องในบริเวณของผู้ที่ถูกถ่าย ทำให้เกิด High light ขึ้นที่บริเวณไรผมและไหล่ด้านข้าง ข้อที่ควรระวังก็คือ จะต้องไม่ให้แสง Hair light ไปตกบนใบหน้าทำให้เกิด High light ปรากฏที่ใบหน้าอีกแห่งหนึ่ง

ถ้าจัดดวงไฟ Spot light วางไว้ด้านหลังก่อนไปข้างบนของผู้ถูกถ่ายหรือหลังศีรษะ จะทำให้เกิดแสง High light ที่ชอบเรียกว่า Back light หรือ Kicker

ข้อควรระวังอีกประการหนึ่งคือ เมื่อใช้แสงแยกจะทำให้เครื่องวัดแสงอ่านค่าผิดไป ทำให้ถ่ายภาพ under exposure ในส่วนของ key & fill light ดังนั้นเมื่อวัดแสงไม่ควรเปิดไฟแสงแยก

4. แสงพื้นหลัง (Background light)

ใช้แสงจากหลอดไฟขนาดเล็กวางระหว่างวัตถุกับฉากหลัง เพื่อให้ฉากหลังสว่างขึ้นตามปริมาณแสงที่ต้องการ เพื่อแยกวัตถุจากพื้นหลัง ข้อควรระวังคือ ไม่ควรให้มองเห็นดวงไฟในกล้อง

หมายเหตุ ในบทที่ 2 นี้ได้สรุปมาจาก

ณรงค์ สมพงษ์ (2531) หลักการถ่ายรูป. นครปฐม : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมิตรา ชันดยาลงกต () ประวัติวิชาช่างภาพจากอดีตถึงปัจจุบัน. กทม : วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ

เอนก นาวิกมูล (2530) ถ่ายรูปเมืองไทยสมัยแรก. กทม. : สำนักพิมพ์แสงแดด

บทที่ 3

กระบวนการ

ในบทที่ 3 นี้ จะประกอบไปด้วยกระบวนการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. วัสดุอุปกรณ์ในภาคปฏิบัติ
2. การเตรียมตัวในการถ่ายภาพ
3. วิธีถ่ายภาพประกอบบทความ แบ่งออกเป็น
 - 3.1 วิธีถ่ายภาพประกอบในคอลัมน์บุคคล
 - 3.2 วิธีถ่ายภาพประกอบในสื่อบุคคล และเรื่องจากปก
4. วิธีถ่ายภาพ สารคดีภาพ
5. วิธีถ่ายภาพปก

1. วัสดุอุปกรณ์ ในภาคปฏิบัติ

ในการทำงานในแต่ละครั้ง ช่างภาพจะใช้อุปกรณ์ไม่เหมือนกัน นั้นย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขในการทำงาน ตามแต่ "หัวข้อ" ที่บรรณาธิการจะมอบหมายให้ จะกล่าวถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในภาคปฏิบัติจริงในบทต่อไป อย่างไรก็ตามช่างภาพจะต้องมีวัสดุอุปกรณ์ทั้งหมดไว้ในสตูดิโอ ดังนี้

1. กล้องถ่ายภาพ ขนาด 35 มม. 3 ตัว พร้อมด้วยเลนส์ขนาดต่าง ๆ คือ
 - เลนส์มาตรฐาน 50 มม.
 - เลนส์มาโคร 55 มม.
 - เลนส์ซูม 35-105 มม.
 - เลนส์ซูม 28-135 มม.
 - เลนส์เทเล 135 มม.
2. กล้องถ่ายภาพ ขนาด 120 มม. 1 ตัว พร้อมด้วยเลนส์ขนาดต่าง ๆ คือ
 - เลนส์มาตรฐาน 50 มม.
 - เลนส์เทเล 135 มม.
3. กล้องถ่ายภาพโพลารอยด์ (Polaroid) 1 ตัว
4. เครื่องวัดแสง 1 ตัว ชนิดสะท้อนแสงจากวัตถุ (Reflected Light Meters)
และวัดแสงตกกระทบบนวัตถุ (Incident Light Meters)
5. ชุดไฟทั้งสแตน 1 ชุดใหญ่ ประกอบไปด้วย
 - หัวไฟ ขนาด 1000 วัตต์ 2 หัว
 - ขาตั้ง 3 ขา 2 ตัว
 - ร่มสะท้อนแสงสีเงิน 1 คัน สีทอง 1 คัน
 - ฟิลเตอร์สำหรับหัวไฟ สีฟ้า สีน้ำเงิน สีเหลือง สีม่วงแดง
6. ไฟแฟลช 3 ตัว
7. ขาตั้งกล้อง 3 ขา 1 ตัว

8. ฟิเลเตอร์ชนิดแผ่น สำหรับกล้อง 35 มม. ประกอบไปด้วย
 - แก้ว 82 เอ (สีฟ้า)
 - สีฟ้าครึ่ง, สีแดงครึ่ง, สีเหลืองครึ่ง, Sepia และ Polarizing
 - เทคนิคพิเศษ Composite Mask
9. อุปกรณ์ฉากหลัง กระดาษสีต่าง ๆ ผ้าสีต่าง ๆ และอื่น ๆ
10. ฟิล์ม สไลด์สีและขาวดำ

2. การเตรียมตัวในการถ่ายภาพ

ในวงการนิตยสารของสหรัฐอเมริกา เขากำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะของช่างภาพนิตยสารที่ดีไว้ 10 ประการ คือ (สนั่น ปัทมะทิน 2516 : 5-6)

1. มีความรู้สามัญศึกษาทางวิชาฟิสิกส์ เคมี สังคมวิทยา ภาษา ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์อย่างกว้างขวาง
2. มีความรับผิดชอบต่องานในด้านความเห็นใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และเห็นคุณค่าแห่งความเป็นอยู่ของเขา
3. ชอบผจญภัย และกระตือรือร้นที่จะเดินทางไปไหนและทำอะไรได้ทันทีแม้จะเป็นงานที่ไม่สำคัญนัก
4. มีความสนใจในหนังสือและนิตยสารที่เกี่ยวกับภาพถ่าย และความรู้ทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ
5. มีความเข้าใจในเรื่องกลไกทางการถ่ายภาพ
6. มีความคิดที่จะพัฒนางานถ่ายภาพตามแบบของตนเอง
7. มีทักษะในการรายงานข่าวด้วยตัวหนังสือและด้วยภาพถ่าย
8. มีความรู้ทางศิลปะ การจัดองค์ประกอบภาพ การเขียนภาพสีและการร่างภาพอย่างรวดเร็ว
9. มีความสามารถควบคุมอารมณ์ ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี
10. มีสุขภาพดีสมบูรณ์ ทั้งจิตใจและร่างกาย พร้อมเสมอที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงได้ทันที

นั่นคือ คุณสมบัติที่ดีของช่างภาพในอเมริกา ช่างภาพนิตยสารในบ้านเราอาจอนุโลมมาใช้ได้เป็นอย่างดีเลยทีเดียว แม้บางข้ออาจจะไม่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่มากนักก็ตาม

การเตรียมตัวให้พร้อม สำหรับการถ่ายภาพในแต่ละครั้ง เป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับช่างภาพ การปฏิบัติการถ่ายภาพในนิตยสาร "ฟ้า" นั้น โดยมากมักจะถ่ายทำนอกสถานที่ และบางครั้งจะต้องทำงานร่วมกับ "นักเขียน" ผู้เขียนบทความนั้น จึงสามารถแบ่งเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. ช่างภาพจะได้รับมอบหมาย "งาน" จากบรรณาธิการเสียก่อน ว่าจะต้องถ่ายภาพอะไรบ้าง หลังจากที่ได้รับทราบหัวข้อในการทำงาน หรือได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการว่าจะต้องทำงานร่วมกับนักเขียนท่านใด

2. ทำการตกลงตลอดจนซักถามรายละเอียดจากนักเขียนผู้ควบคุมบทความนั้น ตัวอย่างเช่น ในคอลัมน์ "บุคคล" ช่างภาพจะต้องถามนักเขียนว่า จะไปสัมภาษณ์ใคร ที่ไหน บุคคลผู้นั้นประกอบอาชีพอะไร และในรายละเอียดเรื่องสถานที่จะต้องสัมภาษณ์นั้นมีเนื้อที่เท่าไร มีไฟฟ้าหรือไม่อย่างไร ช่างภาพจะต้องไม่มองข้ามปัญหาเหล่านี้ และจะต้องเตรียมอุปกรณ์การถ่ายภาพไปให้พร้อม เพื่อรับปัญหาที่สามารถเกิดขึ้นได้ ดังเช่นกรณีที่ไม่มีไฟฟ้าในสถานที่นั้น จึงจำเป็นจะต้องมีไฟแฟลชไปแทนไฟทั้งสแตนด์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ช่างภาพจะต้องเตรียม ฟิล์มไฟหลายขนาดและค่าความไวแสง (ASA) ที่แตกต่างกันไปสำรอง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของแสงในเวลานั้น เช่น ถ้าถ่ายภาพโดยใช้แสง - ธรรมชาติ จะต้องใช้ฟิล์ม Daylight ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความต้องการของช่างภาพที่ต้องการเสนอผลงานออกมาในรูปแบบใด อย่างไรก็ตามในกรณีของการสัมภาษณ์ "บุคคล" นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ฟิล์มขนาด 120 มม. เพราะเป็นฟิล์มขนาดใหญ่ที่สามารถเก็บรายละเอียดได้ดีมาก

3. ช่างภาพควรมีความรู้รอบตัวเกี่ยวกับสิ่งที่ไปจะไปถ่ายภาพ จะเป็นประโยชน์อย่างมาก ในการทำงานให้คล่องตัวและสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

4. การเตรียมตัวให้พร้อมหลังจากทราบรายละเอียดทั้งหมดแล้ว ก็คือการพักผ่อนให้เพียงพอไม่อดนอน ซักซ้อมวันเวลาและสถานที่ให้แม่นยำ (ช่างภาพควรรออย่างยิงที่จะต้องมีส่วนบันทึกไว้กันลืม) และตรวจเช็คอุปกรณ์ทั้งหมดอีกครั้งให้แน่นอน

3. วิธีถ่ายภาพประกอบบทความ

บทความสารคดี (Feature) ในนิตยสารทั่วไป จำเป็นจะต้องใช้ภาพถ่ายประกอบเรื่อง ก็เพื่อทำให้ผู้อ่านมีความสนใจที่จะอ่านบทความและสารคดีนั้นมากยิ่งขึ้น ทำให้หน้าสารคดีนั้นสวยงามตามเรื่องราวที่ได้นำเสนอ และช่วยสร้างความเข้าใจหรือความซาบซึ้งให้แก่ผู้อ่านมากยิ่งขึ้น หรือเพื่อช่วยเพิ่มความหมายให้แก่ตัวหนังสือในบทความและสารคดีนั้น

การถ่ายภาพประเภทนี้โดยทั่วไป ช่างภาพมักจะถ่ายภาพที่เห็นสมควรและสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาบทความและสารคดีมาก่อนที่ผู้เขียนบทหรือสารคดีนั้น จะลงมือเขียน โดยอาจเดินทางไปถ่ายภาพที่ต้องการพร้อมกับผู้เขียนก็ได้ เพื่อผู้เขียนจะได้เรื่องราวหรือข้อมูลจากสิ่งนั้น หรือสถานที่นั้นมาเขียน แต่อาจมีบางกรณีที่คุณเขียนส่งบทความให้ บรรณาธิการเพื่อพิจารณา เมื่อบรรณาธิการพิจารณาเห็นว่าสมควรนำลงตีพิมพ์ แต่ควรมีภาพประกอบด้วย ช่างภาพ จะรับเรื่องจากบรรณาธิการ แล้วดำเนินการถ่ายภาพ ตามจำนวนและเนื้อหาตามที่เห็นสมควรจากบทความหรือสารคดีนั้น

3.1 วิธีถ่ายภาพประกอบในคอลัมน์บุคคล

อาชีพช่างภาพเป็นอาชีพที่พิเศษที่เปิดโอกาสให้เราพบปะบุคคลมากมายหน้าหลายตา ซึ่งนับว่าเป็นประสบการณ์ที่ดีมาก ในการที่ได้ติดตามนักเขียนไปพบกับบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ได้ก่อให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป และสามารถที่จะสร้างความเตรียมพร้อมให้กับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ

เมื่อถึงสถานที่นัดพบ ที่ได้ทำการตกลงไว้ก่อนหน้านี้แล้ว สิ่งแรกที่คุณควรปฏิบัติ คือ การเดินสำรวจบริเวณโดยรอบ ในเวลาเดียวกันก็ควรมองหาปลั๊กไฟเพื่อความสะดวกในเวลาที่ต้องการใช้ไฟทั้งสแตนด์ และมองหาทิศทางของแสงในธรรมชาติ

ช่างภาพได้ทราบถึงตัวบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์มาแล้วพร้อมทั้งได้เตรียมหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่ได้ถูกสัมภาษณ์มาแล้ว การที่จะกำหนดบุคลิกภาพของผู้ถูกสัมภาษณ์นั้น จะต้องกระทำหลังจากที่ได้ผ่านการสัมภาษณ์ไปประมาณ 20-30 นาที บุคลิกของผู้ที่ถูกสัมภาษณ์จะออกมาเองโดยธรรมชาติ ช่วงเวลาที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมอย่างมาก ช่างภาพจะต้องเก็บบันทึกภาพในช่วงเวลานี้ไว้ส่วนหนึ่งก่อน ด้วยกล้อง 35 มม.ที่ใส่ฟิล์มขาวดำและอีกหนึ่งตัวใส่ฟิล์มสไลด์สีเอาไว้ โดยที่ทั้งสองตัวนั้น

จะต้องมีเลนส์ที่ต่างขนาดกัน เช่นเลนส์ 50 มม. กับ 28 มม. การบันทึกภาพไว้นั้นนี้เท่ากับทำให้โอกาสที่จะผิดพลาดขึ้นมานั้นน้อยมาก และช่างภาพยังมีโอกาสที่จะได้เลือกภาพที่ดีที่สุดอีกด้วย

ตัวอย่างดังต่อไปนี้ คือผลงานจริงที่ได้ตีพิมพ์ไปแล้วพร้อมทั้งบทสัมภาษณ์ด้วย ในนิตยสาร "ฟ้า" ฉบับที่ 11 เดือน พฤศจิกายน 2532 ในคอลัมน์ "บุคคล" สัมภาษณ์ คุณทรง ศรีเชื้อ โดยคุณธีระพงษ์ สงขะสะโรช เมื่อเดือน ตุลาคม 2532 ที่บ้านของคุณทรง ศรีเชื้อ



ภาพนี้ถ่ายด้วยกล้อง 120 มม. ฟิล์มสไลด์ ค่าความไวแสง (ASA) 64

เปิดหน้ากล้องที่ F 5.6 ความไวชัตเตอร์ที่ 1 ส่วน 60 วินาที

ไฟทั้งสแตน กำลังไฟ 1000 วัตต์ 1 ดวง สะท้อนที่ร่มสะท้อนแสงสีเงิน(อยู่ทางด้านขวามือของแบบ)

ไฟแฟลช 1 ดวง ตรงไปที่แบบ (อยู่ทางด้านซ้ายของแบบ)

วัดแสงที่ใบหน้าของแบบ

ภาพนี้ช่างภาพต้องการให้เห็นถึงอาชีพ "ผู้กำกับการแสดง" ของคุณทรง ศรีเชื้อ กับ
รูปลักษณ์ที่กร้าว บ้าบิ่น แปลกประหลาด ที่อยู่ในบุคลิกภาพเดียวกัน ฉากหลังจะแสดงให้เห็น โปสเตอร์
หนังที่เป็นผลงานของคุณทรงเอง แอ็คชั่นที่แสดงให้เห็นถึงความมั่นใจในตัวเองอย่างสูง

ภาพนี้ช่างภาพต้องการให้โทนสีของภาพออกมาในวรรณะของสีที่ร้อน จึงใส่ ฟิลเตอร์
สีเหลืองที่ไฟทั้งสแตน และกำหนดฟิล์มให้ฟิล์ม Daylight



ภาพบุคคลภาพนี้ อยู่ในนิตยสาร "ฟ้า" ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม พ.ศ.2532

บุคคลในภาพคือ คุณพีระชัย เลิศกุลศล อาชีพนักวิจัยการเกษตร คุณพีระชัย จบจากมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เป็นผู้ที่มีความรักในธรรมชาติ และ เป็นผู้ที่อุทิศตัวให้กับการปลูกป่าทดแทน การที่จะถ่ายภาพนี้ออกมาจำเป็นจะต้องสะท้อนให้เห็นหน้าที่การงาน ของคุณพีระชัย ออกมาด้วย ในขณะที่นั่งเขียนกำลังสัมภาษณ์อยู่นั้นช่างภาพจำเป็นจะต้องหา สถานที่แวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การงาน ของคุณพีระชัย โดยส่วนตัวแล้วคุณพีระชัยมีนิสัย รักแรงจูงใจใฝ่อยู่เสมอ ภาพนี้จึงถ่ายทอดความเป็นตัวของตัวเองออกมาได้ดีที่สุด

ภาพนี้ใช้กล้อง 35 มม. เลนส์ 35 มม. โดยติดไฟแฟลชไว้ที่หัวกล้อง 1 ตัว และบน 3 ขาอีกหนึ่งตัว ตั้งอยู่ทางด้านขวามือของช่างภาพ โดยวัดแสงที่ใบหน้าของคุณพีระชัย ใต้รับแสงที่เอฟ 5.6 ความไวชัตเตอร์ 1/250 วินาที ฟิล์ม Daylight ASA 64 ถ่ายมาทั้งหมด 1 ม้วน เพื่อที่จะเลือกเอาภาพเดียว



ภาพในคอลัมน์ บุคคล นิตยสาร "ฟ้า" ฉบับที่ 14 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533

บุคคลในภาพคือ คุณเทพชู ทับทอง หรือที่รู้จักกันในนาม "ลุงหนวด" คอลัมน์มาลัย
เสียงรัก ประจำวันอาทิตย์ ในหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

คุณเทพชู ในอดีตเคยเป็นช่างภาพผู้สื่อข่าว มีความชำนาญในวงการ นสพ.มาเป็นเวลานาน
ปัจจุบันอายุ 62 ปีแล้วแต่ยังแข็งแรง คุณเทพชูมีความรักในอาชีพช่างภาพอย่างมาก จะสังเกตได้จาก
กล้องสะท้อนภาพเลนส์คู่ ตัวนี้ ซึ่งคุณเทพชูกล่าวว่ากล้องตัวนี้เป็นกล้องคู่บุญเขามี และรักมันมากช่างภาพ
จึงได้จัดให้กล้องมาเป็นองค์ประกอบของภาพด้วย อุปกรณ์เล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้สามารถสะท้อนความ
เป็นไปเป็นมา ของภาพบุคคลได้ ไม่ควรมองข้าม

ภาพนี้ถ่ายด้วยกล้อง 120 มม.เลนส์มาตรฐาน 50 มม. ฟิล์ม ASA 64 ถ่ายมาทั้งหมด
1 ม้วน วัดแสงที่โคมไฟขวามือคุณเทพชู รูรับแสงที่เอฟ 2.8 ชัตเตอร์ 1/15 วินาที วันนั้นไม่ได้เอา
ขาตั้งกล้องติดตัวไปด้วย จึงต้องใช้สมาธิอย่างมากเพื่อป้องกันการสั่นไหวของกล้องและตัวคุณเทพชู

ช่างภาพที่ประสบความสำเร็จคือ ผู้ที่รู้จัก "เข้าหา" ผู้เป็นแบบและการถ่ายภาพแต่ละครั้ง ด้วยโลกทัศน์ที่ใหม่เสมอ ช่างภาพจะต้องให้ความเคารพผู้ที่อยู่น่ากล้อง ว่าเป็นบุคคลที่มีชีวิตมีเลือดเนื้อ มิใช่หุ่นหรือรูปปั้น ดังนั้น ภาพถ่ายของแต่ละคนจะต้องแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก บุคลิกที่ประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคลผู้นั้น ที่ทำให้เขาแตกต่างจากคนอื่นที่นั่งอยู่น่ากล้อง และไม่ว่าจะมีปัญหาคิดเกิดขึ้น ช่างภาพจะต้องใช้ความสุขุมรอบคอบแก้ไขปัญหาคิดด้วยวิจารณญาณและความพินิจพิเคราะห์ โดยไม่หันหลังให้หรือเสียอารมณ์แต่อย่างใด

สิ่งหนึ่งที่ช่างภาพทุกคนควรตระหนักก็คือ ความผิดพลาดจะสอนให้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เราควรรับฟังความคิดและเรียนรู้จากช่างภาพคนอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานของเรามาให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

3.2 วิธีถ่ายภาพใน สกู๊ปพิเศษและเรื่องจากปก

สกู๊ป มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Scoop (น.) ข่าวที่เลือกเฟ้นอย่างดียิ่งสำหรับหนังสือพิมพ์ v.t. ช่างชิง (ข่าว ฯลฯ) ได้ด้วยการจ้วงเอาอย่างรีบด่วน พอที่จะรวมความได้ดังนี้ สกู๊ปพิเศษ คือ การรายงานข่าวหรือบทความอย่างรวดเร็วที่เลือกสรรอย่างดียิ่ง แต่ต้องเป็นการนำเสนอก่อนผู้อื่น จึงจะเรียกว่า สกู๊ปพิเศษ

เรื่องจากปก ก็คือ รายงานพิเศษหรือสกู๊ปพิเศษ ที่บรรณาธิการเห็นว่าสามารถนำภาพที่ดีที่สุดลงบนหน้าปกของนิตยสาร เพื่อต้องการเชิญชวนให้ผู้อ่านติดตามเรื่องภายในเล่ม

สกู๊ปพิเศษและเรื่องจากปก ที่ตีพิมพ์ในนิตยสาร "ฟ้า" นั้น โดยมากจะได้มาจากนักเขียนในกองบรรณาธิการเอง และจากนักเขียนอิสระ แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของบรรณาธิการและที่ประชุมในกองบรรณาธิการ เรื่องที่จะได้รับการตีพิมพ์นั้น จะต้องเป็นเรื่องที่สามารถเข้ากันได้กับรูปแบบนิตยสาร "ฟ้า"

ภาพถ่ายทุกภาพย่อมมีคุณลักษณะทางเสนอเรื่องราวอยู่ในตัวภาพถ่ายนั้นเองอยู่แล้ว แต่เรื่องราวนั้นย่อมแบ่งแยกไปตามประเภทของภาพถ่าย เช่น ภาพทางศิลปะ ก็จะเสนอเรื่องราวทาง การสร้างอารมณ์และในทางสุนทรีย์ภาพให้แก่ผู้ดูภาพ เป็นภาพที่สวยงาม น่าเกลียดน่ากลัว หรือ สะเทือนอารมณ์ เป็นต้น แต่จะไม่เสนอเรื่องราวในทางอื่นนอกขอบเขตของการถ่ายภาพ ภาพถ่ายทางวิทยาศาสตร์หรือทางการแพทย์ก็จะเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ในขอบเขตนี้ เป็นต้น สำหรับภาพถ่ายในสกู๊ปพิเศษและเรื่องจากปก ก็จะต้องมีคุณลักษณะทางการเสนอเรื่องราวให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ภาพถ่ายที่เสนอเรื่องราวในสกู๊ปพิเศษและเรื่องจากปก ควรประกอบด้วยคุณค่าดังต่อไปนี้

- (1) ภาพนั้นให้ข่าวสารหรือความรู้
- (2) ภาพนั้นให้การศึกษา
- (3) ภาพนั้นให้ความตื่นเต้น
- (4) ภาพนั้นอธิบายเรื่องราวให้เข้าใจง่ายขึ้น
- (5) ภาพนั้นบอกบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ได้คิดมาก่อน
- (6) ภาพนั้นบอกเหตุการณ์ในเรื่อง

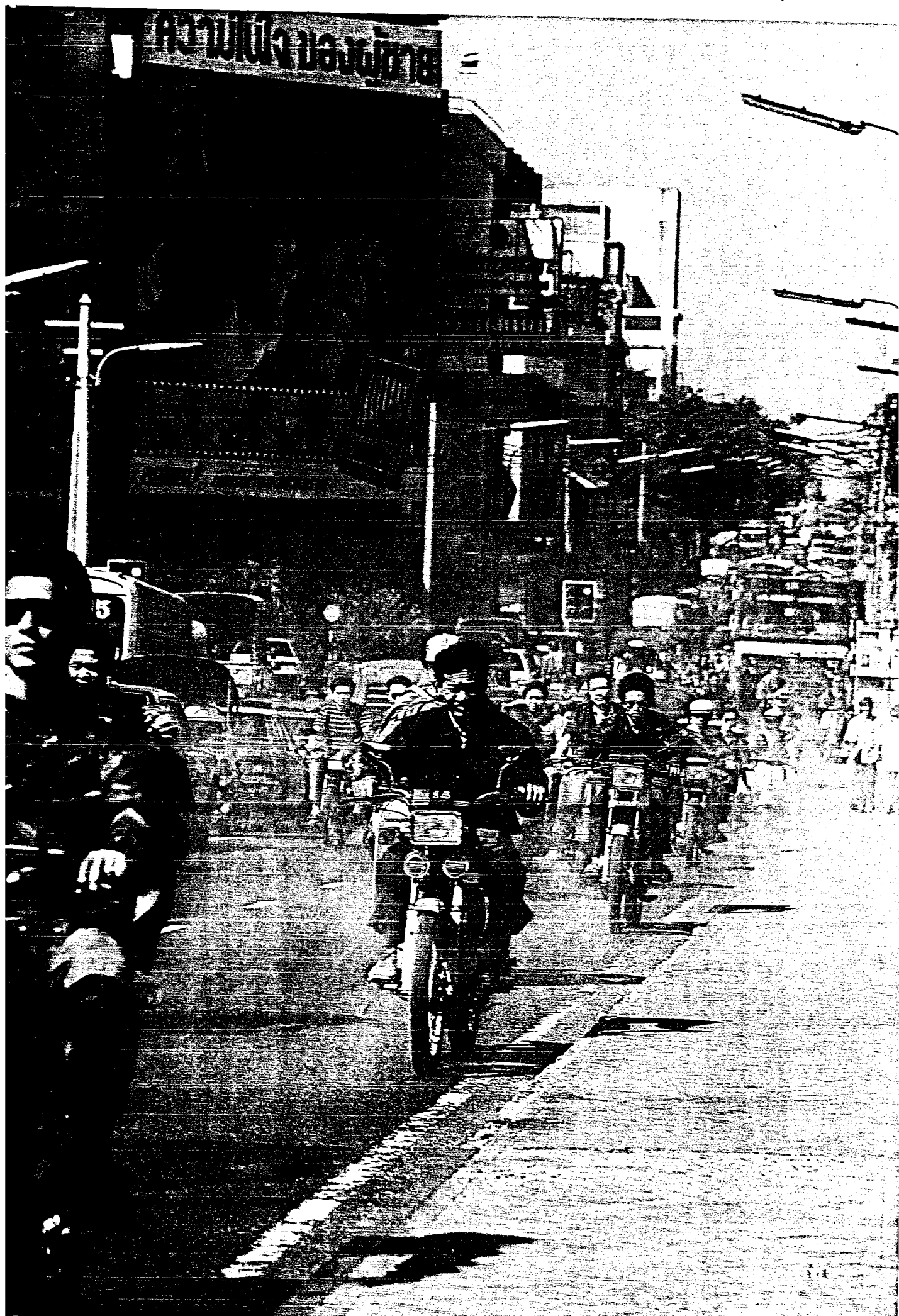
ตัวอย่างของภาพชุดใน สกู๊ปพิเศษ ดังต่อไปนี้ ชื่อ "อากาศเป็นพิษ.....ทุตมรณะ ที่มนุษย์ไม่อาจต่อรอง" ลงพิมพ์ในนิตยสาร "ฟ้า" ฉบับที่ 13 เดือนมกราคม พ.ศ. 2533

สกู๊ปพิเศษชุดนี้สะท้อนให้เห็นมลภาวะที่เป็นพิษของกรุงเทพฯ ที่อยู่ในขั้นวิกฤต ช่างภาพได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการ ให้ถ่ายภาพชุดนี้ โดยให้ข้อมูลไปถ่ายก่อนโดยขณะที่ต้นฉบับในสกู๊ปพิเศษนี้ยังไม่เสร็จแต่ักเขียนก็ได้ส่งข้อมูลมาว่าจะต้องไป ถ่ายหาที่ไหน กล่าวคือต้องไปถ่ายตามถนนสายต่างๆ (ที่จะเห็นได้จากตัวอย่างพร้อมทั้งบทความ) ในกรุงเทพฯ ตามรายงานของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ สิ่งแรกที่ช่างภาพจะต้องทำก็คือ เดินทางไปสำรวจสถานที่จริงที่กำหนด และจดบันทึกเวลาช่วงที่จราจรคับคั่งที่สุด ในเวลาที่จราจรติดขัดมากที่สุดก็มักจะเป็นเวลาเดียวกันทุกที่ทุกแห่งไป ในวันหนึ่งช่างภาพจะถ่ายได้แห่งเดียวเท่านั้น เพราะว่าถ้าจะเคลื่อนย้ายไปอีกแห่งหนึ่งก็มีคิค่าพอดี้ ภาพในชุดนี้จึงใช้เวลาถ่ายทำเกินกว่า 2 สัปดาห์

ภาพในชุดนี้ถ่ายด้วยกล้อง 35 มม. 2 ตัวและกล้อง 120 มม. 1 ตัว ด้วยฟิล์มสไลด์สี และขาวดำ จึงเป็นเรื่องที่ลำบากอย่างมากที่จะต้องขนอุปกรณ์มากมายขนาดนี้ กระเป๋าใส่กล้องขนาดใหญ่จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างมาก

วิธีถ่ายภาพชุดนี้ ก็จะต้องเป็นมุมกล้องที่อยู่ในลักษณะที่สูง การอาศัยสะพานลอยคนเดินข้าม จะช่วยให้ได้ภาพที่ดี สิ่งที่เราควรระวังก็คือในพื้นที่กลางสะพานลอยบางแห่งจะเกิดอาการสั่นไหวเวลาที่มีรถคันใหญ่ ๆ แล่นผ่าน จึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในการใช้ความไวชัตเตอร์

ภาพในชุดนี้ไม่สามารถบอกรายละเอียดได้ทุกภาพ แต่ควรตั้งความไวชัตเตอร์ไว้ไม่ให้ต่ำกว่า 1/125 วินาที รูรับแสงไม่ควรต่ำกว่า เอฟ 8 เฉพาะบางภาพเท่านั้นที่ต้องต่ำกว่าเอฟ 8 เพื่อที่ต้องการเน้นสิ่งใดสิ่งหนึ่งในภาพ เลนส์ที่เหมาะสมที่สุดก็คือ เลนส์มุมกว้าง 28 มม. และเลนส์เทเล 135 มม.





ภาพในชุดนี้คือเรื่องจากปก "ป้ายอันใหม่...สไตส์เก่า ๆ" โดยประยูรศักดิ์ บุณนาค ภาพชุดนี้เริ่มต้นถ่ายที่ กรุงเทพฯ ไปเสร็จสิ้นที่ สมุทรสาคร เข้าจรดเที่ยงคืน นี่คือการทำงานของช่างภาพ การถ่ายภาพครั้งนี้ ได้ร่วมงานกับนักเขียนและตัวเจ้าของผลงานเริ่มต้นที่บ้านของเจ้าของผลงาน แล้วไปตามร้านต่าง ๆ ที่มีผลงานของร้านเขียนสี

ในการถ่ายภาพครั้งนี้ใช้กล้องทั้งหมด 3 ตัว ประกอบไปด้วย 35 มม. 2 ตัว 120 มม. 1 ตัว เลนส์ที่ใช้คือ เลนส์ซูม 35-105 มม. และ 28-135 มม. เลนส์มาตรฐาน 50 มม. สำหรับกล้อง 120 มม. พร้อมด้วยอุปกรณ์ไฟแฟลสเซน ชุดใหญ่ และอุปกรณ์ต่าง ๆ อีกมากมาย

จะสังเกตได้ว่าภาพในชุดนี้ถ่ายทำเสร็จภายในวันเดียวกัน นั่นเกิดจากความร่วมมือของนักเขียนและเจ้าของผลงาน อีกประการหนึ่งก็คือการเตรียมพร้อมล่วงหน้า และการนัดหมายที่ดี

ชื่อบ้าน (นามสกุล) และบ้านเลขที่
คุณป้อมซึ่งเป็นงานชุดแรก



ป้ายชื่อร้านเขียนสีในหลายรูปแบบ
(ขึ้นบนสุดทางซ้ายมือคือที่ให้อยู่ในเวลานี้)



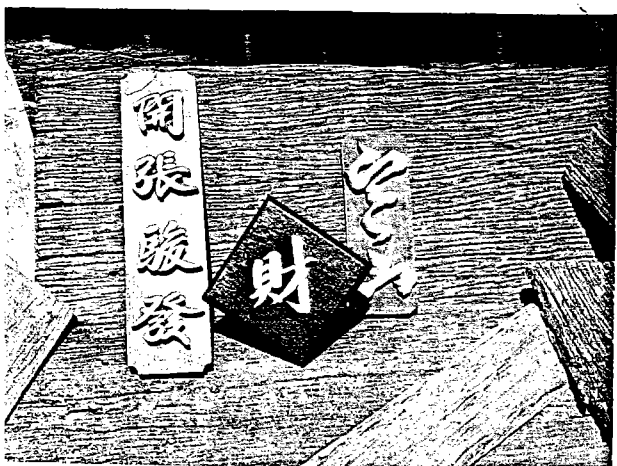
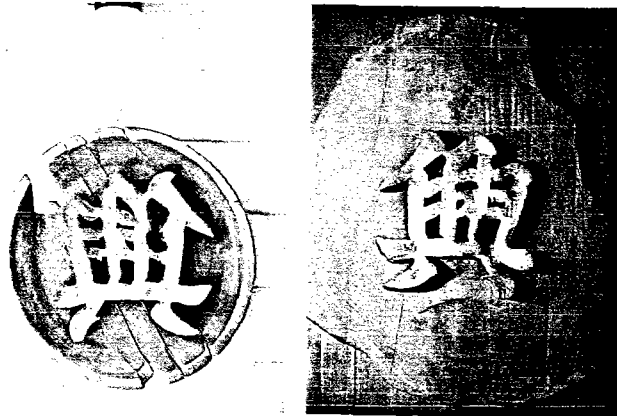
ขั้นตอนในการทำป้ายแบบฉลุแปะ



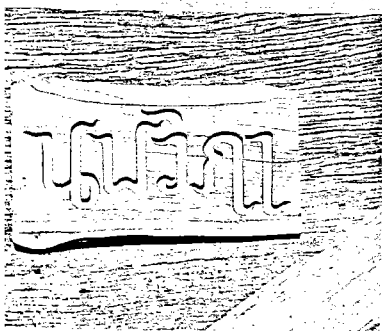
เริ่มการฉลุไม้แปะ
ตามแบบที่ได้วางเอาไว้

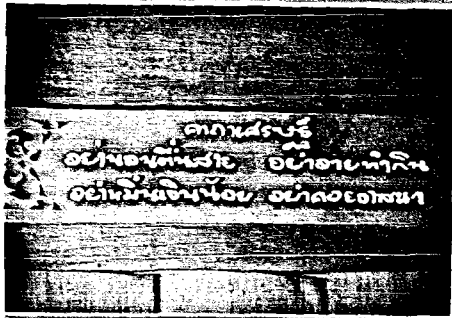


ป้ายตัวหนังสือภาษาจีน



ติดตัวหนังสือ
สีพื้นเอาไว้แล้ว





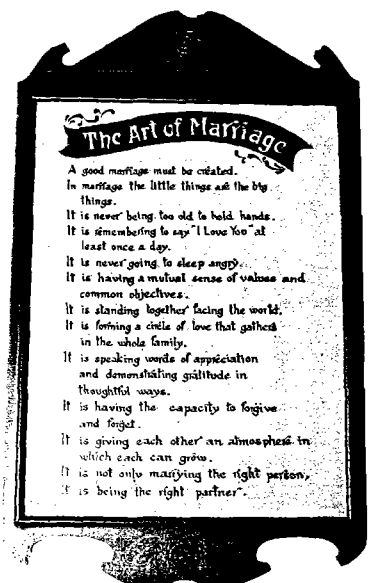
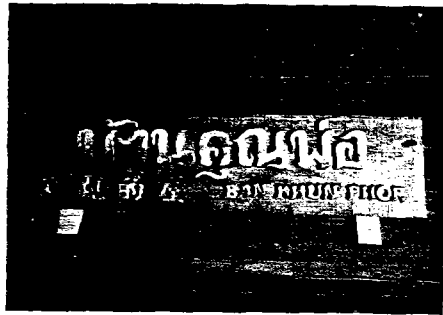
แผ่นป้ายจากลอนดีได้ทำออกมาขายในคอน
เจียนท์



ร้านอาหาร "ปาร์กเวย์" ใกล้ถนนคมนา
งานเจดียง



ร้านกาแฟ ร้านขนมปัง ร้านผลไม้



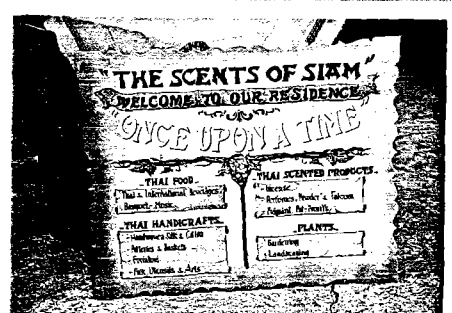
ร้านอาหาร บ้านคุณพ่อ สยามสแควร์
กับสารพัดป้ายฝีมือคุณเป้อม



ร้านกาลครั้งหนึ่ง
ซอยอนุมานราชชน
ลูกค้าประจำ
ที่เลือกใช้แต่ป้าย
ของร้านเขียนสี



ป้ายร้านนายคว้น ชมเสารัตน ซึ่งเป้นป้าย
เก่าอย่างสมบูรณ์แบบชิ้นหนึ่ง





ร้านต๋องต๋อง หลังอาบแดดจอร์ รังกรเป็นป้ายเตาอบอันได้สองด้านสองภาษา แผลรวมของเกาะของนิตยสาร ร้านคัสเคอชานอนสราวิชิตสมรภูมิ กับในพิศนัย



การเขียนป้ายชื่อ
ที่ร้านกาลครั้งหนึ่ง

สารพัดแบบที่กัศคารเกียงจัน 2 จังหวัดสมุทรสาคร



ป้ายเก่าที่คุณป้อมซ่อมแซมด้วยหนังสือบางตัวที่หาย



ป้ายผลงาน "เขียนสี"

ป้ายเก่าของโบราณที่คุณชัยยงค์ พิมพ์พัฒนา
เจ้าของร้านเกียงจัน 2 เกือบไว้ ซึ่งเป็นป้ายเก่า
ภายในจังหวัดสมุทรสาคร



ป้ายกระจากเขียนสีที่ร้านบ้านคุณพ่อ



4. วิธีถ่ายภาพ สารคดีภาพ

วิธีถ่ายภาพสำหรับ สารคดีภาพในนิตยสาร "ฟ้า" นั้นใช้หลักการเดียวกันกับการถ่ายภาพบทความ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว คือช่างภาพสามารถจัดและซ่อมท่าทางของสิ่งที่จะถ่าย จัดสถานที่ถ่าย จัดไฟให้แสงสว่าง และตั้งกล้องประกอบภาพให้สมบูรณ์ตามหลักศิลปะได้ตามต้องการ โดยเฉพาะภาพประเภทนี้จำเป็นต้องประกอบด้วยคุณค่าทางศิลปะ (Art Value) ด้วย นอกจากจะมีคุณค่าทางเรื่องราวตามที่แท้จริง (Story Telling) เพื่อชวนให้ผู้ดูภาพเกิดความซาบซึ้งและประทับใจ เช่น สารคดีภาพเรื่องเกี่ยวกับโบราณสถาน ศิลปวัตถุ ช่างภาพจะต้องเลือกตั้งกล้องและจัดแสงให้เข้าหลักศิลปะและชวนดูจริง ๆ เป็นพิเศษกว่าการถ่ายภาพประเภทอื่น ๆ เพราะว่าสารคดี ภาพนี้ "ภาพ" เป็นตัวนำเรื่อง ข้อเขียนเป็นตัวรอง ส่วนเนื้อหา หรือความหมายของภาพ จะต้องถ่ายให้สามารถแสดงเรื่องราวได้ตามความเป็นจริง

ในหนังสือ "การถ่ายภาพวารสารศาสตร์" ของ ศาสตราจารย์ สนั่น บัทมะทิน ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของการถ่ายภาพชุดไว้ดังนี้

คุณลักษณะของภาพชุดเสนอเรื่องราวด้วยภาพ

ภาพชุดเสนอเรื่องราวด้วยภาพที่ดีควรจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการ ดังต่อไปนี้

- (1) ความสำคัญของเรื่องราว เรื่องราวที่จะทำเป็นภาพชุดควรจะต้องมีความสำคัญอย่างยิ่งพอที่จะเสนอเป็นภาพถ่าย เช่น ภาพชุดแสดงลำดับเหตุการณ์ของข่าว แสดงลำดับเหตุการณ์ของบุคคลสำคัญ แสดงลำดับเหตุการณ์ของสิ่งที่ประชาชนสนใจ เป็นต้น
- (2) เป็นเรื่องที่มวลชนสนใจ ภาพชุดที่ช่างภาพหรือบรรณาธิการภาพสนใจ มวลชนอาจไม่สนใจและไม่ดูภาพหรืออ่านเรื่องราวนั้นเลยก็ได้ ฉะนั้นภาพชุดที่จะนำลงในวารสาร จึงควรเป็นภาพชุดที่เสนอเรื่องราวที่มวลชนสนใจเท่านั้น
- (3) มีวงเขตจำกัด เรื่องที่ภาพชุดนำเสนอจะต้องไม่กว้างขวางเกินไปจนยากที่จะเข้าใจหรือยากที่จะถ่ายภาพมาเสนอได้ เช่น ภาพชุดเสนอเรื่องราวของเมืองเล็ก ๆ ย่อมยากกว่าภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนถนนสายหนึ่งของเมืองนั้น ภาพชุดแสดงชีวิตของครอบครัวหนึ่งในเมืองนั้น ย่อมเข้าใจ

และหาได้ง่ายกว่าภาพชุดดังกล่าวมาแล้ว และภาพชุดแสดงพฤติกรรมที่น่าสนใจของสมาชิกคนหนึ่งของ
ครอบครัวนั้น ย่อมเข้าใจและหาได้ง่ายกว่าภาพชุดดังกล่าวมาแล้วทั้งหมด

(4) เจาะจงเฉพาะเรื่องราวของคน ผู้อ่านสนใจเรื่องราวของคนมากกว่าเรื่องราว
อย่างอื่น

(5) ตัวภาพให้ความประทับใจ ภาพแต่ละภาพในชุดควรจะสร้างความประทับใจให้แก่
ผู้ดูภาพด้วยความหมายในภาพนั้นเอง ไม่ใช่ความหมายที่ได้จากตัวหนังสือที่ประกอบภาพนั้น

(6) มีความต่อเนื่องระหว่างภาพ ภาพชุดเสนอเรื่องราวด้วยภาพที่น่าลงพิมพ์ในวารสาร
ทุกชุดจะต้องแสดงเรื่องราวโดยต่อเนื่องกันระหว่างภาพต่อภาพ ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

เมื่อช่างภาพถ่ายภาพชุดเสนอเรื่องราวด้วยภาพครบชุดตามบทถ่ายภาพ หรือตามสตอรี่บอร์ด
แล้ว ก็กลับสำนักงาน ส่งฟิล์มที่ถ่ายแล้วทั้งหมดให้ช่างเทคนิคประจำห้องมืดล้างและอัด-ขยายต่อไป
บรรณาธิการภาพเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกภาพทั้งหมด คัดเอาเฉพาะที่เห็นว่าเหมาะสม ต่อเนื่อง และ
รวมเป็นเรื่องเดียวกัน พิจารณาจัดวางหน้าพิมพ์หรือทำเลย์เอ๊าท์ แล้วตัดหรือจัดกรอบภาพทุกภาพให้
เข้ากับเลย์เอ๊าท์ เขียนชื่อเรื่อง คำบรรยายภาพ และเขียนเรื่องให้พอดีกับหน้าพิมพ์ตามเลย์เอ๊าท์
ส่งให้ช่างทำบล็อกและช่างเรียงพิมพ์หรือช่างเขียนดำเนินการตามเลย์เอ๊าท์ แล้วดำเนินการพิมพ์ต่อไป

กระบวนการผลิตภาพชุดในสารคดี

เนื่องจากการผลิตภาพชุดในสารคดีภาพ จำเป็นจะต้องมีผู้เขียนคำบรรยายภาพหรือเขียน
เรื่องราว คู่กับสารคดีภาพเข้ามาร่วมผลิตงานนี้ด้วย ซึ่งอาจเป็นนักเขียนจากกองบรรณาธิการหรือ
นักเขียนอิสระจะต้องเข้าไปร่วมมือผลิตภาพกับช่างภาพด้วย ฉะนั้นกระบวนการผลิตภาพจึงจำเป็นต้อง
แยกออกเป็น 2 ทาง คือทางด้านผู้เขียน และทางด้านช่างภาพ ซึ่งจะแยกกระบวนการทำงานออกได้
ดังนี้

ทางด้านผู้เขียน มีหน้าที่รับผิดชอบทำงานดังต่อไปนี้

(1) แนะนำเรื่องราว เหตุการณ์หรือแนวความคิด ที่เข้าลักษณะผลิตเป็นภาพชุดเสนอ
เรื่องราวด้วยภาพได้

(2) เสนอแนวความคิดตามข้อ (1) ให้บรรณาธิการประเมินค่าและประชุมตัดสินใจ

- (3) วางแผน คำเนิงานผลิตภาพ ตามเรื่องที่ได้รับอนุมัติแล้ว
- (4) ค้นหา หาข้อมูลและข้อเท็จจริงของเรื่องนั้นให้กระจ่าง เพื่อป้องกันความผิดพลาด
- (5) ช่วย ช่างภาพตลอดเวลาที่ดำเนินการถ่ายภาพชู้คนั้น
- (6) พิจารณาจัดภาพถ่ายที่เสร็จแล้ว คัดเลือกให้มีความต่อเนื่องได้เรื่องได้ราวตามที่ได้วางแผนไว้ เพื่อเสนอบรรณาธิการให้พิจารณา
- (7) ร่วมมือกับฝ่ายศิลป์จัดทำเลย์เอ๊าท์ เพื่อให้ภาพชู้คนั้นลงพิมพ์ในหน้าพิมพ์อย่างเหมาะสม
- (8) เขียนเรื่องราวเนื้อหา หรือคำบรรยายภาพ ให้เข้ากับเรื่องราวชู้คนั้น และให้เข้าพอดีหน้าพิมพ์ตามที่ได้เลย์เอ๊าท์

ทางด้านช่างภาพ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

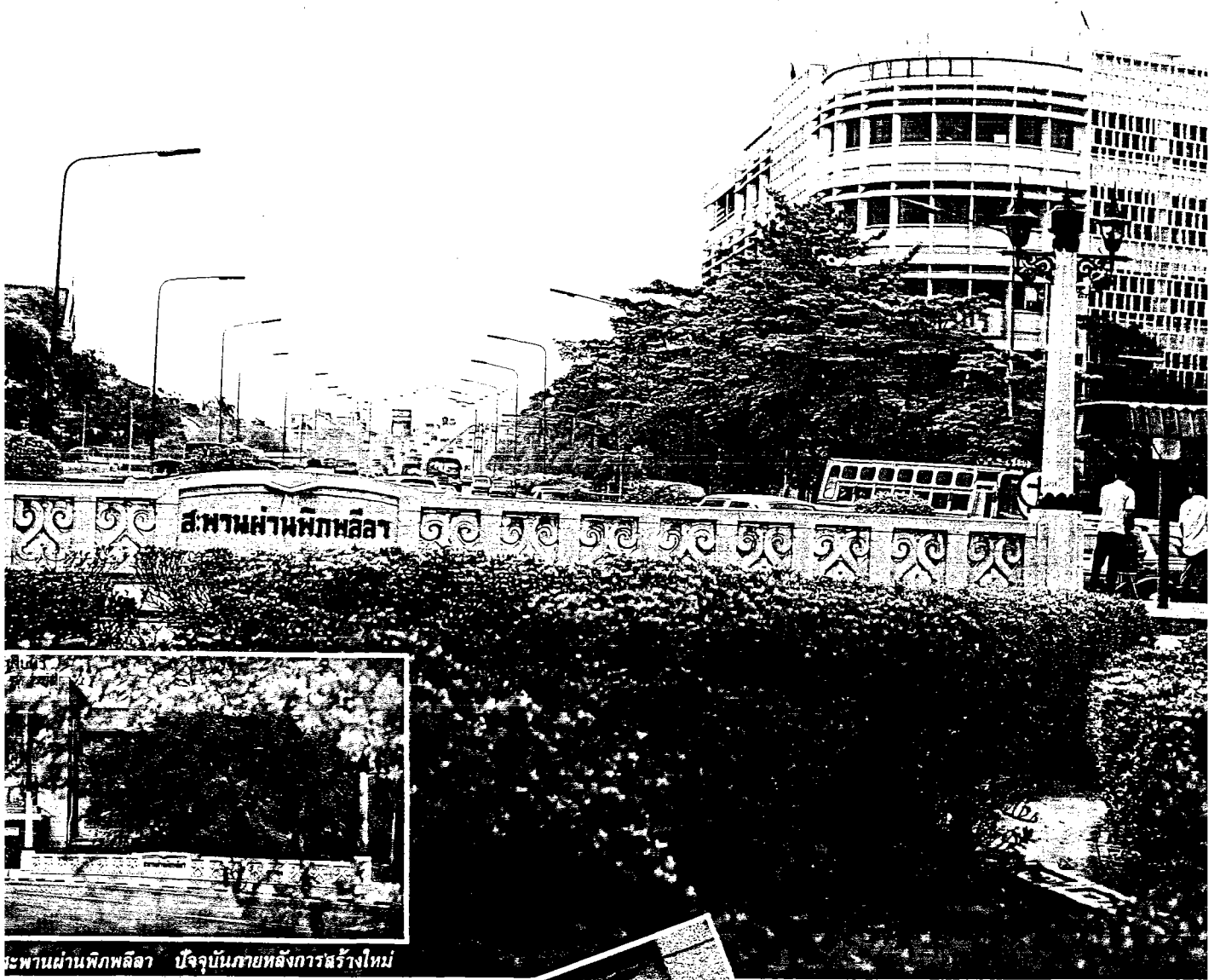
- (1) ค้นหา หาความรู้และข้อเท็จจริงที่จะต้องไปถ่ายทำ เพื่อจะได้ทราบว่าข้อเท็จจริงนั้นถูกต้องหรือไม่ และสามารถดำเนินงานได้ถูกต้อง
- (2) เขียนบทถ่ายภาพ (Shoting Script) ให้ละเอียดแจ่มแจ้ง เรียงลำดับไปทีละภาพจนครบชู้ที่จะนำไปลงพิมพ์ ระบุความต่อเนื่องของวัตถุที่ถ่ายให้สอดคล้องต่อเนื่องกับเรื่องราว ระบุทิศทาง ระยะห่าง และมุมกล้องให้ชัดเจน บางภาพที่มีเรื่องราวสลับซับซ้อน อาจต้องเขียนภาพร่างหรือภาพสเก็ตช์ (Sketch) แบบที่เรียกว่า "สตอรี่บอร์ด" (Story Board) เอาไว้ด้วย
- (3) ไปถ่ายภาพ โดยร่วมไปกับผู้เขียนเรื่อง เพื่อแนะนำและช่วยเหลือในด้านเรื่องราวที่ต้องการ จัดอุปกรณ์ประกอบฉากหรือสถานที่ที่จะปรากฏในภาพให้สมจริงตามเรื่องที่ต้องการถ่ายทำ จัดตั้งกล้องถ่ายตามทิศทาง ระยะห่างและมุมกล้อง ตามบทถ่ายภาพที่เตรียมมาแล้ว ดำเนินการประกอบภาพให้ได้แจ่มชัดเสนอเรื่องราวและทางด้านศิลปะ จัดแสงให้สามารถสร้างบรรยากาศตามที่ควรจะเป็นให้เหมาะสมแก่เหตุการณ์ตามที่ต้องการ เพื่อให้ภาพทุกภาพสามารถสร้างความประทับใจโดยต่อเนื่องกัน

งานของนักเขียนและของช่างภาพดังกล่าวมานี้ เป็นงานที่ต้องร่วมงานกันและกินเวลามาก ฉะนั้นนิตยสารที่มีช่างภาพที่มีความสามารถทางการเขียนหรือ นักเขียนที่มีความสามารถทางการถ่ายภาพ จะทำให้ร่วมงานทั้งสองด้านเข้าด้วยกัน ซึ่งจะผลิตผลงานออกมาได้คุณภาพที่ไม่แพกัน และยังสามารถประหยัดเวลาและแรงงาน รวมทั้งค่าใช้จ่ายด้วยอีกทางหนึ่ง

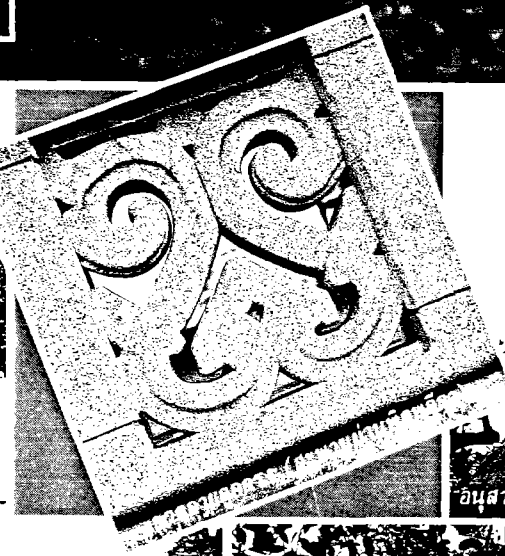
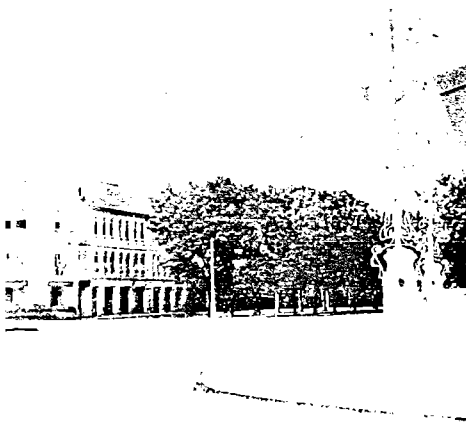
การถ่ายภาพในสารคดีภาพนั้นจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขและหัวข้อในการทำงานในแต่ละครั้ง ในบางครั้งก็สามารถมาถ่ายทำในสตูดิโอได้ แต่บางครั้งจะต้องไปปฏิบัตินอกสถานที่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สารคดีภาพชุด "สะพานเก่าศิลปกรรมล้ำค่าของไทย" จะมีด้วยกัน 2 ตอนลงในฉบับที่ 9 และ 10 ประจำเดือนกันยายนและตุลาคม เขียนโดย "วาลลี" ในชุดสะพานนี้ ช่างภาพจะต้องถ่ายภาพตามข้อมูลที่ได้มา มีสะพานเป็นจำนวนมาก จึงต้องใช้เวลหลายวัน และจะต้องถ่ายเปรียบเทียบ กับผลงานในอดีต เป็นงานที่ยากมากและจะต้องออกแรงมากกว่าการถ่ายภาพอื่น ๆ ในที่นี้จึงไม่สามารถบอกในรายละเอียดได้ทุกภาพ

กล้องที่นำไปด้วยคือ ขนาด 35 มม. และ 120 มม. พร้อมด้วยเลนส์ซูม 28-135 มม. และเลนส์ 50 มม. กับเทเล 135 มม. สำหรับกล้อง 120 มม. ฟิล์ม Daylight ASA 64 ไม่ต่ำกว่า 5 ม้วน ฟิลเตอร์สีต่าง ๆ เวลาประมาณหลังจาก 13.00 น. เป็นต้นไปทุกวัน ใช้เวลาถ่ายทั้งหมดประมาณ 2 สัปดาห์



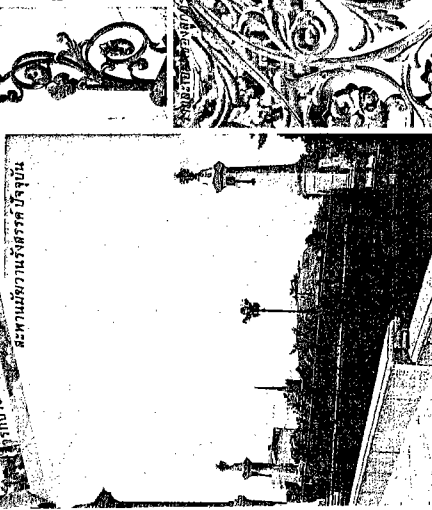
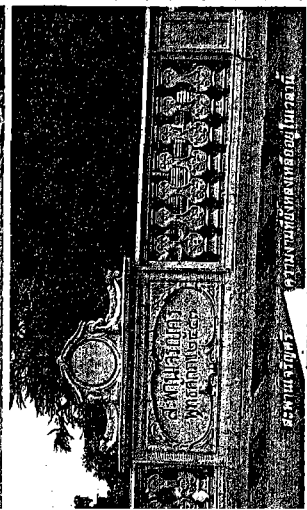
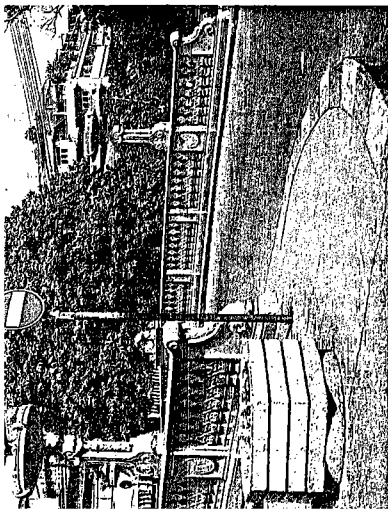
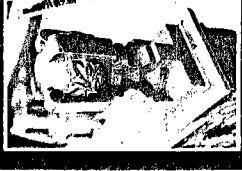
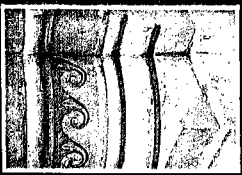
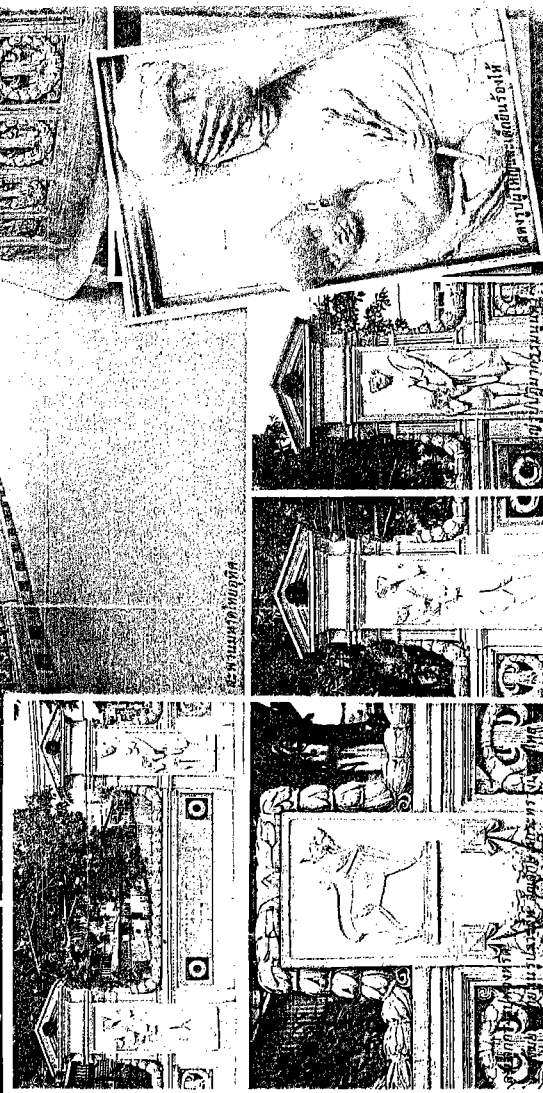
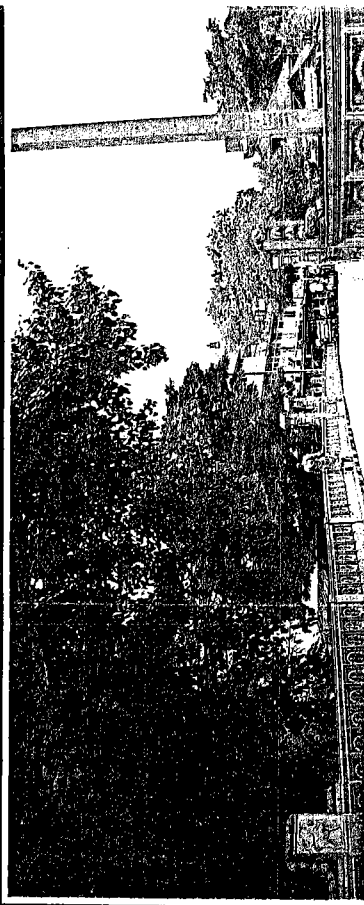
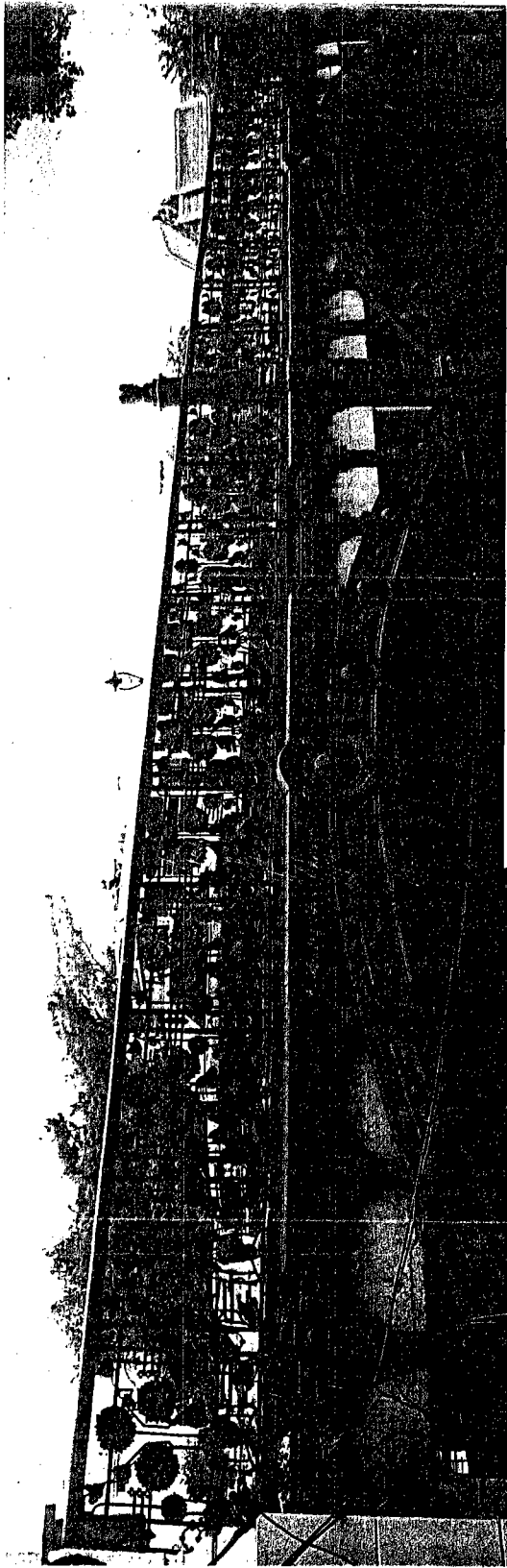
สะพานผ่านพิภพลีลา ปัจจุบันภายหลังการสร้างใหม่

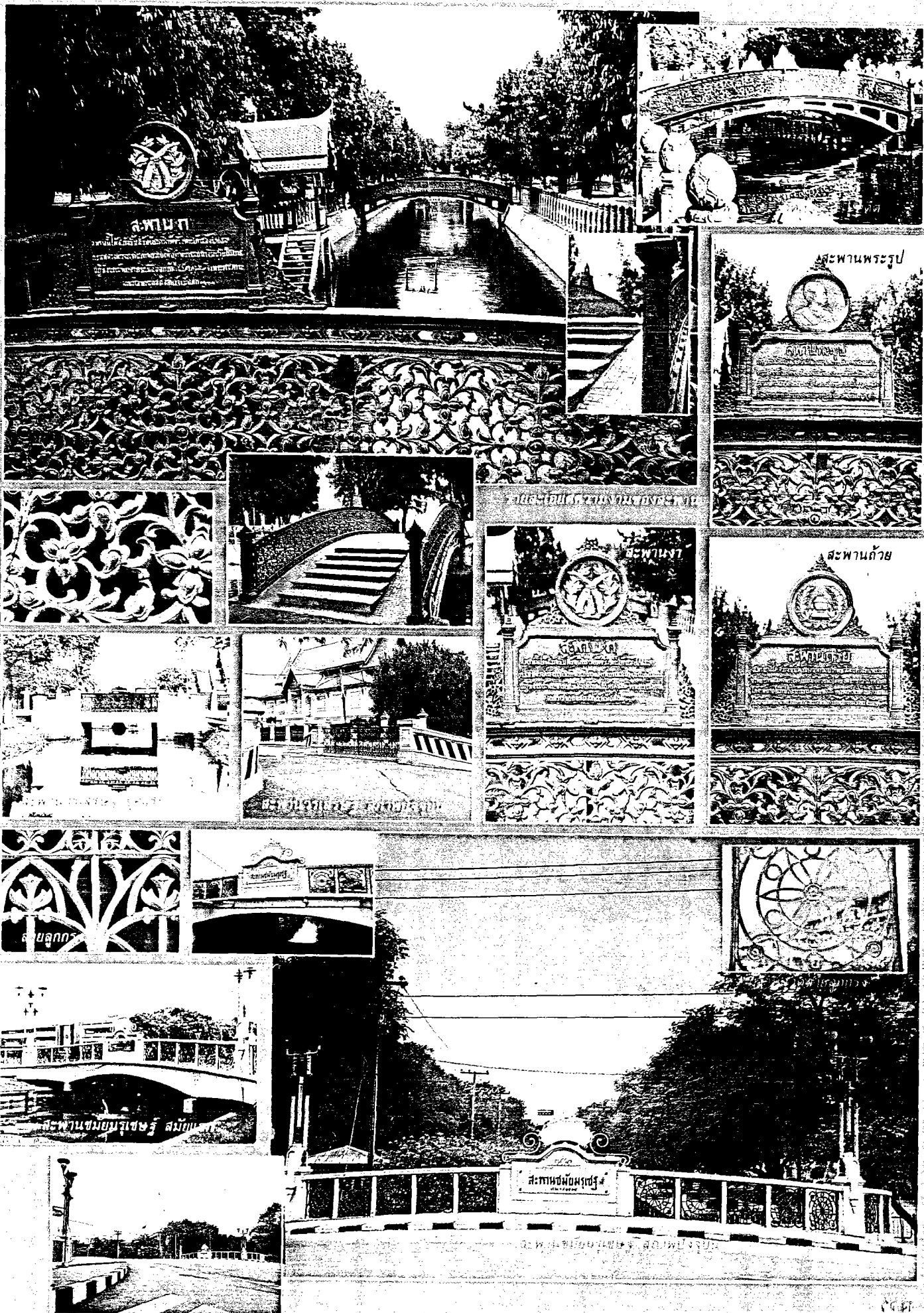


อนุสาวรีย์ท้าวสุริยวงศา วัดราชประดิษฐ์

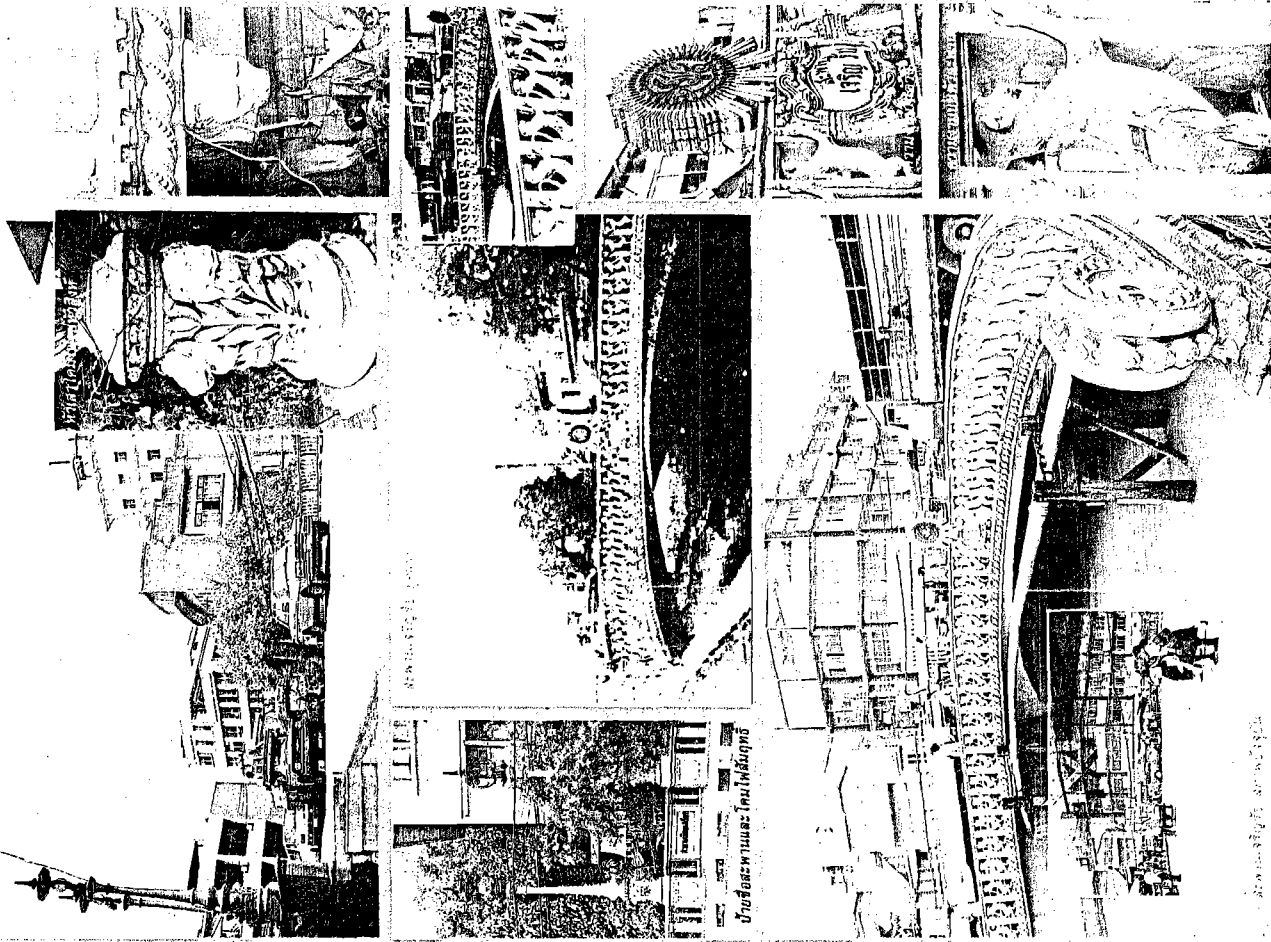


สะพานท้าวในปัจจุบัน

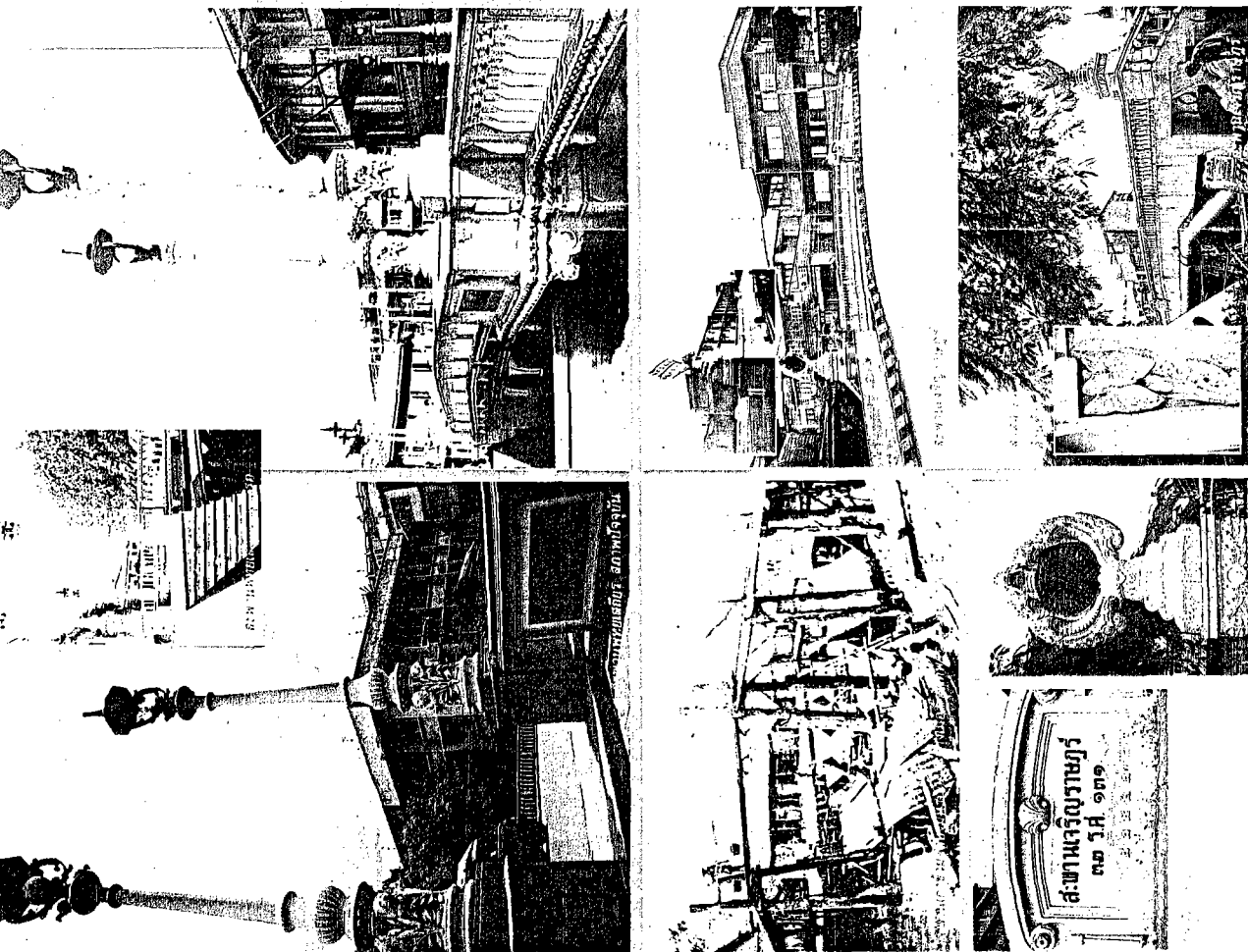




สะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว



สะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว



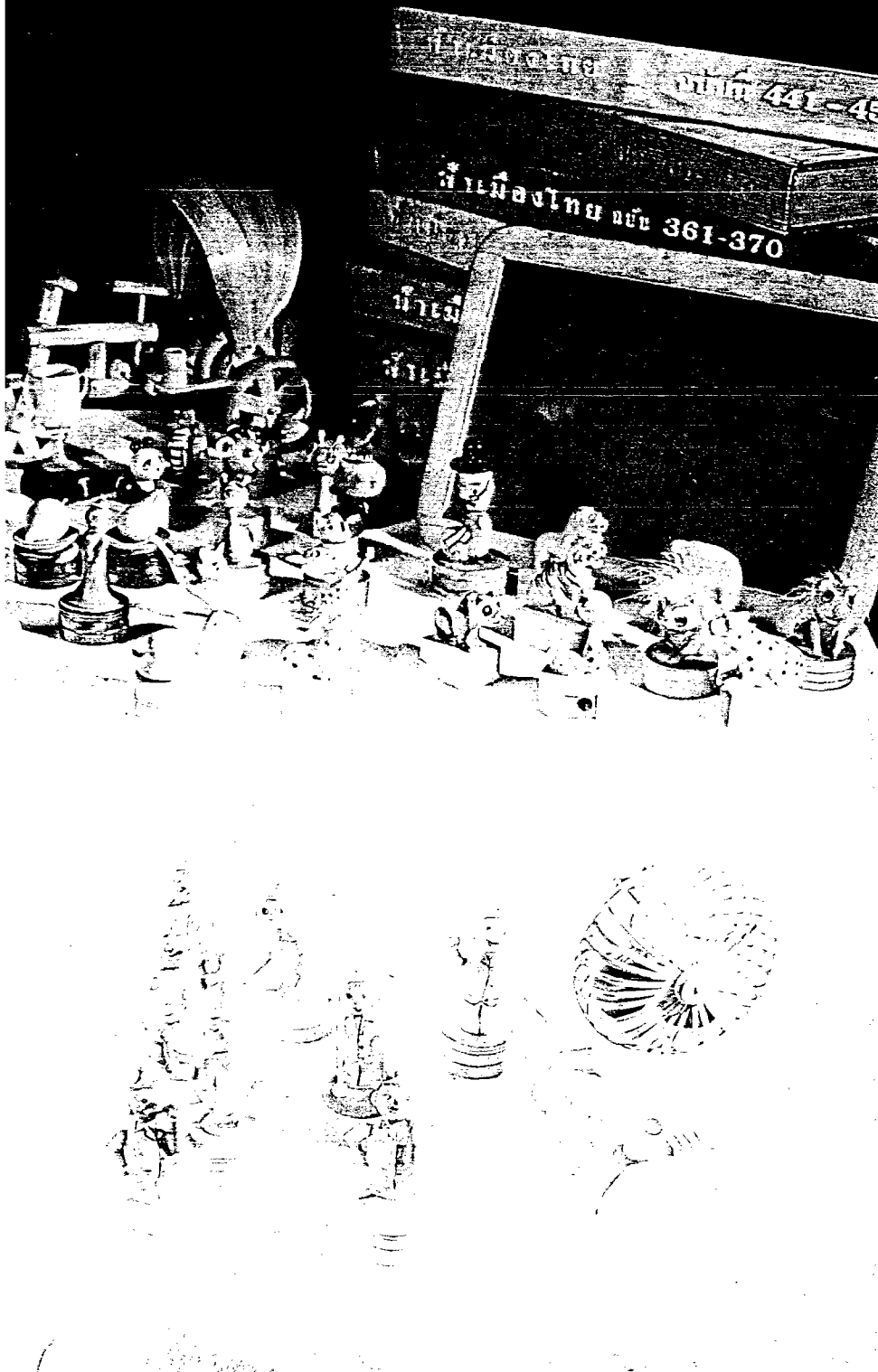
สารคดีภาพในชุดต่อไปนี้มีชื่อชุดว่า ร่องรอยบนโต๊ะเขียนหนังสือ จากงาน "นิทรรศการ เครื่องเขียนโบราณ" ในนิตยสาร "ฟ้า" ฉบับที่ 11 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2532

ภาพชุดนี้ถ่ายในสตูดิโอห้องชุด จึงสะดวกกับการทำงานอย่างมากโดยเฉพาะการที่มีนักเขียนร่วมอยู่ด้วย เครื่องเขียนในชุดนี้มีจำนวนมาก และเป็นชิ้นที่มีขนาดเล็กที่มีมากขึ้นเห็นจะได้แก่ กบเหลาดินสอ ซึ่งมีประมาณ 600-700 ชิ้น จึงเป็นเรื่องที่ไม่สามารถถ่ายทีละชิ้นได้ ทางที่ดีที่สุดก็คือ การถ่ายภาพแบบแยกประเภทตามกลุ่ม และวัสดุที่ใช้ ช่างภาพจะต้องจัดเตรียมของประกอบฉากให้เข้ากับหัวข้อในการทำงาน และจะต้องระมัดระวังไม่ให้ของประกอบฉากเข้ามารบกวนหรือแย่งความสนใจไปจากตัวประธานของภาพ ภาพชุดนี้ใช้ฉากหลังสีดำ พื้นสีขาว เพื่อที่จะไล่น้ำหนักของแสงให้กลืนเข้าไปในความมืด ใช้แสงข้างของไฟทังสเตน 1000 วัตต์ ส่องที่ด้านซ้ายของวัตถุ

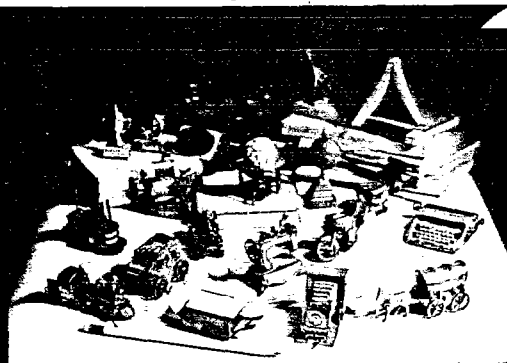
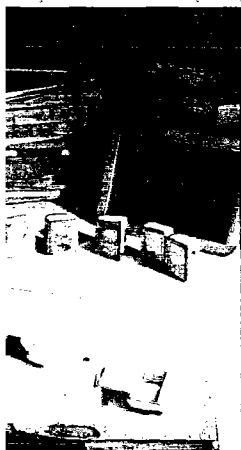
ภาพชุดนี้ถ่ายด้วยกล้อง 35 มม. เลนส์เทเล 135 มม. ฟิล์ม ASA 64 วัตแสงที่วัตถุได้รับแสงที่เอฟ 8 ชัตเตอร์ 1/15 วินาที บนขาตั้งกล้อง 3 ขา

ชุดกบทำด้วยไม้ของจีนแดงอายุประมาณสามสิบปี

กบทำด้วยเซรามิค ของจีนแดง



กบไม้
ของจีนแดง



กบโลหะจากฮ่องกง

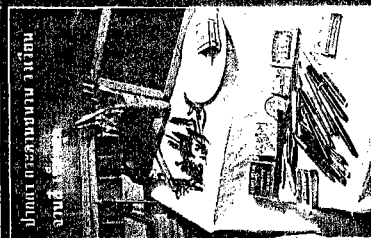




ล. ล. ล.



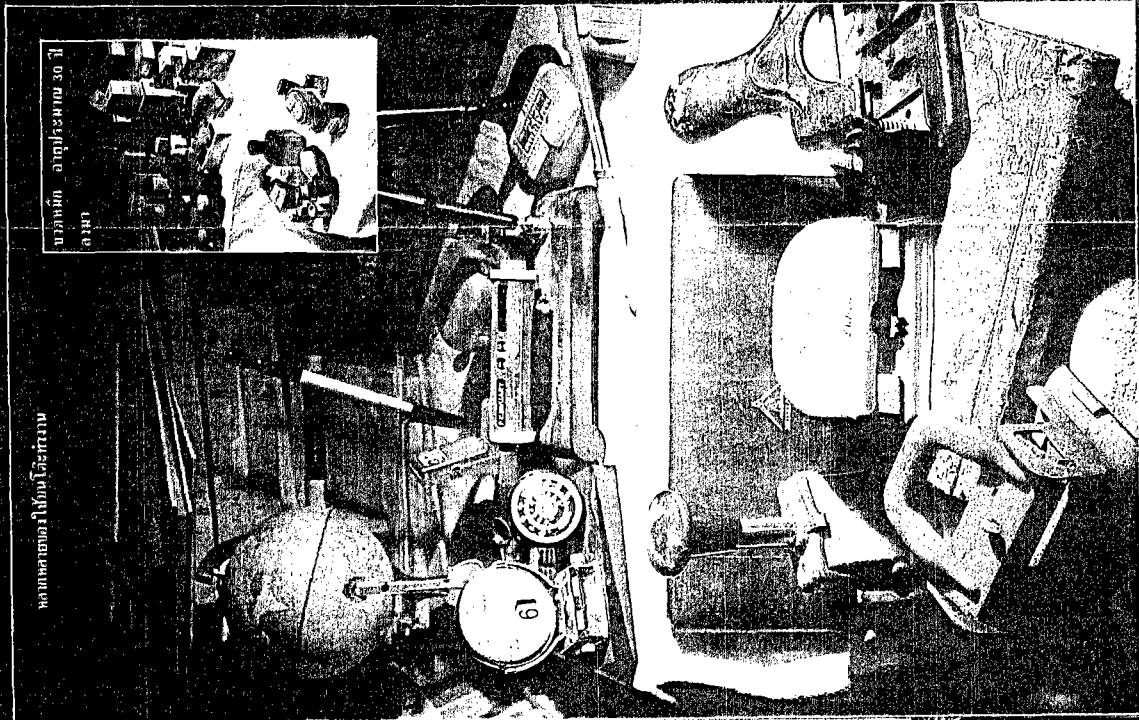
วัตถุจากป่าเขาตามดง



วัตถุจากป่าเขาตามดง



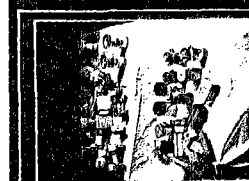
วัตถุ และ วัตถุจากป่าเขาตามดง



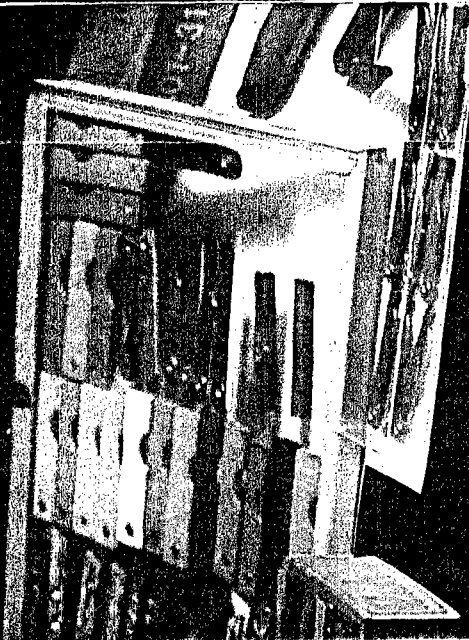
เครื่องจักรกลไอน้ำ



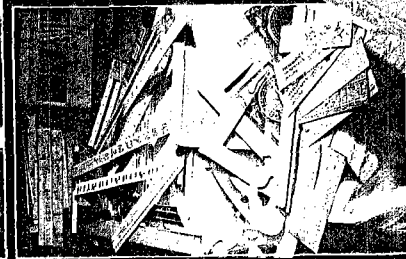
วัตถุจากป่าเขาตามดง



วัตถุจากป่าเขาตามดง



วัตถุจากป่าเขาตามดง



วัตถุ และ วัตถุจากป่าเขาตามดง

5. วิธีถ่ายภาพปก

สิ่งที่เห็นหน้าเป็นค่าสำหรับนิตยสารก็คือ หน้าปก ผู้อ่านบางคนจะให้ความสนใจกับปกมาก ในปัจจุบันมีนิตยสารออกมามากมายเกินกว่า 200 ฉบับ บนแผงหนังสือจึงเกิดการแข่งขันกันขึ้นเป็นตาม ธรรมดา ฉะนั้นหน้าปกจึงมีความสำคัญอย่างมากในการนำเสนอเรื่องราวภายในเล่ม จึงมีหลักสำหรับ เป็นแนวทาง ดังนี้

(1) ควรออกแบบให้เข้าลักษณะ ภาพโฆษณา โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ เข้า ช่วยให้อ่านง่ายและสะดวก ซึ่งจะช่วยให้นิตยสารฉบับนี้วางขายบนแผงหนังสือได้ดียิ่งขึ้น หรือมองเห็น เติ่งกว่าฉบับอื่น ๆ เมื่อมีผู้อ่านหรือสมาชิกประจำได้เห็น ก็สามารถชี้ชวนให้หยิบขึ้นพลิกดูภายในเล่ม เพื่อพิจารณาเนื้อเรื่องและบทความ การทำเช่นนี้จะทำให้ผู้อ่านได้ผ่านเข้าไปสู่หน้าโฆษณาสินค้าซึ่งมีอยู่เป็น ประจำในนิตยสาร อันจะเป็นผลทางอ้อมให้ผู้มาลงพิมพ์โฆษณาสินค้าในนิตยสารนั้นมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำ รายได้ให้เพิ่มขึ้นตามลำดับ

(2) ควรจะมีหนังสือตัวลอย Blurb หรือเข้ากรอบ Block (ในวงการนิตยสาร เรียกว่าคำโปรย) แจกเรื่องราวที่เด่น ๆ หรือบทความต่าง ๆ ที่อยู่ภายในเล่ม เพื่อผู้อ่านจะได้ทราบ ถึงสิ่งที่น่าสนใจภายใน และจะเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านเนื้อหาภายในเล่ม

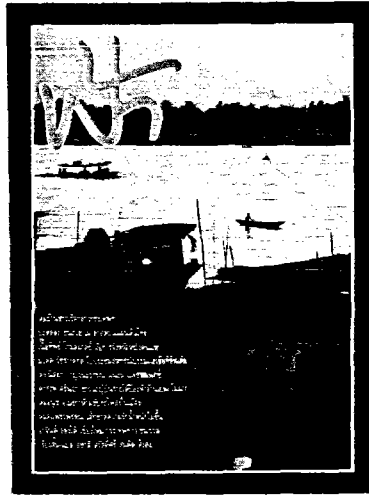
(3) ควรออกแบบอย่างง่าย ๆ ตรงไปตรงมา แต่ให้สะดวกตาผู้พบเห็น

(4) ควรจะมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเน้นให้เห็นส่วนของนิตยสาร เพื่อที่จะให้สายตาของผู้พบเห็นหน้าปกนี้จำได้ง่ายเป็นเวลานาน และรู้ได้ทันทีว่าเป็นนิตยสารฉบับนี้หรือชื่อนี้ ถึงแม้ว่าจะวาง ขายปะปนกับฉบับอื่น ๆ

(5) ภาพหน้าปกนิตยสารทุกภาพ ควรจะเห็นสิ่งที่ถ่าย (Subject) แสดงเรื่องราว มีความสะดวก หรือให้ความตื่นเต้นแก่ผู้ดูภาพ

(6) ควรจะออกแบบหน้าปกของนิตยสารฉบับปัจจุบันให้แตกต่างจากหน้าปกที่ผ่านมา อย่างเพียงพอที่จะไม่ทำให้ผู้อ่านสับสน และรู้ได้ทันทีว่าเป็นฉบับใหม่หรือเก่า เพราะเวลาว่างขาย ต้องปะปนกับนิตยสารอื่น ๆ เมื่อผู้อ่านกวาดสายตาก็จะพบได้ทันที

(7) หน้าปกนิตยสารแต่ละฉบับ ควรจะสะท้อนความหมายมาสู่ผู้อ่าน ในด้านรูปแบบ (Format) ของนิตยสาร ด้านการออกแบบ การเลือกเนื้อหาตลอดจนเกียรติคุณของนิตยสาร

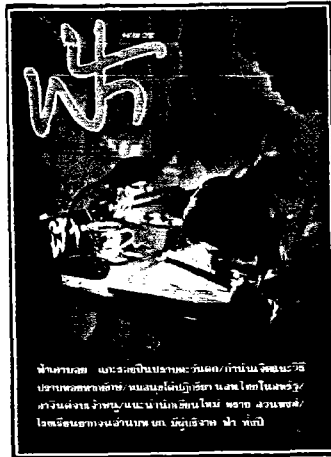


ภาพที่เห็นนี้คือภาพหน้าปกนิตยสาร "ฟ้า" ฉบับที่ 5 ประจำเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2532 เป็นภาพจาก สกูปพิเศษ จากเรื่อง "หมู่บ้านชาวเรือ กลางกรุงเทพฯ เมืองฟ้า"

บรรณาธิการได้มอบหมายให้ช่างภาพไปถ่ายภาพนี้ โดยมีสำเนาต้นฉบับเรื่องนี้มาให้อ่านก่อน ช่างภาพถ่ายภาพนี้ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ก่อนหน้านั้นได้อ่านต้นฉบับมาเรียบร้อยแล้วขั้นตอนต่อไปก็คือ ทำการสำรวจพื้นที่โดยรอบ สถานที่ดังกล่าวก็คือ เชิงสะพานซังฮี้ ฟังเดียวกับวัดราชผาติการาม เวลาที่ถ่ายประมาณ 18 นาฬิกา หรือใกล้ ๆ จะหกโมงเย็น ซึ่งเป็นเวลาที่พระอาทิตย์กำลังจะตก ภาพแบบนี้ เรียกว่า ภาพถ่ายย้อนแสง (Silhouette) จะทำให้ได้ภาพของวัตถุโดยรอบเป็นแค่โครงสร้างเท่านั้น และจะเห็นรายละเอียดน้อยที่สุด เพราะว่าช่างภาพต้องการบรรยากาศที่แสดงให้เห็นถึง ชีวิตยามเย็น ของหมู่บ้านชาวเรือริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ภาพนี้ถ่ายด้วยกล้อง 35 มม. เลนส์ซูม 28-135 มม. ที่ระยะ 135 มม. ปรับโฟกัสที่ ระยะอินฟินิตี้ (Infinity) รูรับแสงที่เอฟ 11 ความไวชัตเตอร์ที่ 1/8 วินาที บนชาตังกล้อง 3 ขา สวมฟิลเตอร์ โพลารไรซิง (Polarizing Filter) เพื่อตัดแสงสะท้อนของดวงอาทิตย์ และลด รายละเอียดของระยะหน้า ภาพนี้ถ่ายให้ Under 2 Stop เพื่อที่จะจับภาพเรือแจวให้หยุด แต่ให้ เรือยนต์เคลื่อนไหวเล็กน้อย จะทำให้ภาพมีชีวิตชีวาเพิ่มมากยิ่งขึ้น

หมายเหตุ ถ่ายด้วยฟิล์มสไลด์ ASA 50



ภาพหน้าปกนิตยสาร "ฟ้า" ฉบับที่ 10 ประจำเดือนตุลาคม พ.ศ.2532

ภาพนี้มาจาก คอลัมน์เรื่องจากปก "ซ้ายอันใหม่....สไตส์เก่า ๆ" โดย ประยูตม์ บุณนาค ในครั้งนี้ช่างภาพจะต้องทำงานกับนักเขียน นักเขียนจะเป็นคนบอกให้ช่างภาพรู้ว่า จะต้องถ่ายภาพอะไรบ้าง ต่อจากนั้นช่างภาพจะต้องเลือกมุมกล้องเองและต้องสร้างสรรค์ภาพให้ตรง จุติหมายของผู้เขียน ในการทำงานเช่นนี้จะทำให้คล่องตัวและรวดเร็วขึ้นกว่าการทำงานคนเดียว ความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นน้อยมาก

ภาพนี้ถ่ายที่ร้านอาหาร กาลครั้งหนึ่ง โดยการจัดฉากขึ้น เด็กหนุ่มคนที่อยู่กลางภาพคือ พระเอกของเรื่อง โดยให้เด็กในร้านรวมทั้งตัวนักเขียนเองด้วยเป็นตัวประกอบทำหน้าที่เป็นผู้ชมการ สาธิตการเขียนป้ายแบบโบราณ ช่างภาพต้องการเน้นแสงจากโคมไฟที่ตกกระทบไปที่ป้ายในขณะที่กำลัง ทำงานอยู่ การเน้นรายละเอียดของส่วนที่สำคัญเป็นพิเศษ ส่วนนี้เราเรียกว่า "ศูนย์ความสนใจ" (Center of Interest) การจัดองค์ประกอบของภาพในลักษณะนี้ ช่างภาพจะต้องมีความกล้า และ จะต้องถ่ายภาพในลักษณะอื่นสำรองเอาไว้ เพราะว่าการตัดสินใจว่าจะเอาภาพใดลงปกนั้น จะต้อง ทารื้อกันหลายฝ่าย มิใช่การตัดสินใจของช่างภาพแต่เพียงผู้เดียว จะเห็นได้ว่าภาพนี้สะท้อนอาชีพการ เขียนป้ายแบบโบราณออกมาอย่างชัดเจน และเป็นการแสดงวิถีชีวิตในอีกรูปแบบหนึ่ง

ภาพนี้ถ่ายด้วยกล้อง 120 มม. ด้วยเลนส์มาตรฐาน 50 มม. ฟิล์มที่ใช้คือฟิล์มสำหรับไฟ- ทังสแตน ASA 160 วัดแสงที่โคมไฟได้ ความเร็วชัตเตอร์ 1/30 วินาที รูรับแสงที่เอฟ. 4 เวลาที่ถ่าย ภาพนี้ประมาณ 17.00 น. ที่เห็นเป็นแสงสีฟ้า นั้น เนื่องจากเป็นยามเย็นและพระอาทิตย์กำลังจะตกในทิศ ตรงข้าม ประกอบกับฟิล์มที่ใช้เป็นฟิล์มแบบทังสแตน จึงทำให้เกิดแสงสีฟ้าบรรยากาศของภาพจึงออกมาแบบ สงบ สบาย ๆ และมีสมาธิ



ภาพนี้เป็นภาพปกที่ถ่ายในสตูดิโอ นิตยสาร "ฟ้า"ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม พ.ศ.2532

การถ่ายภาพในสตูดิโอ เป็นเรื่องที่สะดวกสบายมากที่สุด ช่างภาพโดยทั่ว ๆ ไปมักที่จะชอบการถ่ายภาพในสตูดิโอ เพราะว่ามีความสะดวกหลายอย่างที่สำคัญที่สุดก็คือสามารถควบคุมแสงได้ ซึ่งแสงเป็นปัจจัยหลักของการถ่ายภาพ ภาพปกฉบับนี้เป็นเรื่องจากปก "ยีนส์เทฟหรือยีนส์ไทย...มันก็สะใจพอกัน" โดย อรรถพล พันธุ์บุญเกิด เป็นเรื่องตำนานของกางเกงยีนส์จากอดีตถึงปัจจุบัน บรรณาธิการเห็นว่า เป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างมาก จึงพิจารณาให้ขึ้นปก เมื่อช่างภาพได้รับมอบหมายและได้อ่านจากต้นฉบับแล้ว จึงนำเรื่องมาปรึกษากันที่ปรึกษาฝ่ายศิลป์ คุณพิจารณ์ ดังคไพศาล โดยให้ดูแบบร่างอย่างคร่าว ๆ จึงเห็นสมควรว่าจะต้องดึงเอาความเป็นยีนส์ โดยการเสนอพื้นผิวของเนื้อผ้าฝ้าย ในลักษณะของกางเกงยีนส์สีต่าง ๆ โดยที่มืองค์ประกอบแวดล้อมเป็นการนำเสนอในรูปแบบที่ "ดิบ" ดังที่ได้เห็นในภาพ จะมีทราย หิน หมวกเคาบอย ผ้าพันคอ บู๊ท ฯลฯ แต่ไม่ให้เห็นเต็มส่วนมาเป็นองค์ประกอบเท่านั้น จุดเด่นของภาพอยู่ที่ กางเกงยีนส์ที่ทับซ้อนกันหลายตัว

ภาพนี้ถ่ายด้วยกล้อง 120 มม. โดยใช้แสงจากไฟทังสเทน 1000 วัตต์ 1 ดวง ส่องแสงข้างขวาทำมุม 90° กับกล้อง วัดแสงที่ยีนส์ ใต้รับแสงที่เอฟ. 8 ชัตเตอร์ 1/15 วินาที ใช้ฟิล์ม Daylight ASA 64 เพื่อต้องการให้ภาพออกมาในโทนสีอุ่น ในแสงเงาที่ตัดกันอย่างรุนแรง

บทที่ 4

ผลและสรุป

จากการศึกษาทางด้านการถ่ายภาพในนิตยสาร จึงทำให้รับรู้ถึงผลของการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีแบบแผน รวมทั้งได้ประสบการณ์จากการทำงานถ่ายภาพในนิตยสาร โดยเฉพาะประสบการณ์ตรงจากนิตยสาร "ฟ้า" ตลอดจนทำให้เกิดความเข้าใจในการแก้ปัญหา ต่อเมื่อต้องพบกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยที่ไม่ได้ทราบล่วงหน้ามาก่อน จึงก่อให้เกิดกระบวนการเตรียมตัวให้พร้อมต่อสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นอีกประการหนึ่งก็คือ การนำเอาความรู้ที่ได้จากการทำศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ไปปฏิบัติใช้ในภายภาคหน้าต่อไป

สรุป

"ช่างภาพเป็นกระจกเงาที่สะท้อนภาพของโลกให้คนในโลกได้เห็น" จากประโยคนี้อาจจะกล่าวได้ว่าอาชีพช่างภาพเป็นอาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าอาชีพใด ๆ

ช่างภาพมีหน้าที่เช่นเดียวกับนักเขียน มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ผิดกันแต่ที่ "สื่อ" สื่อที่ใช้ในรายงานหรือเขียนนั้นเป็นคนละชนิด ช่างภาพใช้ภาพถ่ายเป็นสื่อ นักเขียนใช้ตัวหนังสือเป็นสื่อ ถ้าจะเปรียบเทียบก็เหมือนช่างภาพนิตยสารเป็น "ตา" ของผู้อ่าน นักเขียนเป็น "หู" (รวมทั้งเป็นตาด้วย) ของผู้อ่านหรือประชาชน ผู้อ่านมีหน้าที่ "ดู" และ "ฟัง" งานของช่างภาพและนักเขียน

เท่าที่กล่าวมา จะทำให้เข้าใจได้ชัดว่า ช่างภาพมีความสำคัญอย่างมากในวงการนิตยสาร อาจจะสรุปได้ว่า ช่างภาพนิตยสารเป็น

- ผู้สังเกตการณ์ความเคลื่อนไหวของคนและเหตุการณ์ แล้วรายงานเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นภาพถ่าย
- ผู้แปลความหมายของข้อเท็จจริง และเรื่องราวที่เกิดขึ้น โดยเขียนเรื่องราวด้วยกล้องถ่ายภาพ
- ผู้สื่อสาร โดยถ่ายทอดมโนภาพของตนลงเป็นภาพถ่ายในนิตยสาร

ในการผลิตภาพให้นิตยสาร ช่างภาพจะต้องคำนึงถึงเรื่องราวในภาพถ่ายนั้นเป็นสำคัญ อันดับแรก ฉะนั้นในการทำงานช่างภาพจะต้องคำนึงถึง องค์ประกอบและเรื่องราวเนื้อหาของภาพถ่าย นั้น มีลักษณะตรงกับความต้องการของนิตยสารหรือไม่ เช่นเดียวกับนักเขียนที่จะต้องนำเสนอเรื่องราว ที่จะเขียนให้สมบูรณ์ ก็จะต้องแสวงหาคำตอบให้แก่คำถามที่เป็น "ห้าดับบลิว" นั่นได้แก่ Who (ใคร) When (เมื่อไร) What (อะไร) Where (ที่ไหน) Why (ทำไม) ช่างภาพจะต้องถ่ายภาพออกมา ให้ได้คำตอบมากที่สุดว่า ใครทำอะไรที่ไหนเมื่อไหร่และทำไม

ภาพถ่ายเป็นภาษาสากล ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ผู้ดูภาพถ่ายแม้จะอ่านหนังสือออกหรือไม่ มีภูมิหลังและประสบการณ์มากน้อยเพียงไร ย่อมจะเข้าใจความหมายจากภาพถ่ายอย่างเดียวกัน โดย ไม่ต้องใช้ความสามารถในการตีความหมายเหมือนตัวหนังสือ เพราะภาพถ่ายให้ความหมายด้วยตัวของ มันเองโดยแจ่มแจ้งพอที่ผู้ดูภาพจะเข้าใจได้ทันที ทั้งนี้ก็เพราะว่า

(1) ภาพถ่ายมีความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) ในเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้น ช่างนักกล้องที่ถ่ายภาพนั้นมาและมีสภาพแห่งความแท้จริงหรือเชื่อถือได้ (Authenticity) ในตัวของ มันเอง ซึ่งผู้สื่อข่าวอาจรายงานข่าวด้วยตัวหนังสือผิดพลาดไปจากความเป็นจริงที่กล้องถ่ายรูปเห็นก็ เป็นได้

(2) ภาพถ่ายให้ความหมายในตัวของมันเองโดยละเอียดแจ่มแจ้ง โดยไม่ต้องพึ่งเครื่อง หมายอันเป็นนามธรรม (Abstract) หรือไม่ต้องพึ่งถ้อยคำหรือตัวหนังสือ ยกเว้นแต่สิ่งที่ไม่ปรากฏ ในภาพถ่ายนั้นเท่านั้น

(3) ภาพถ่ายสามารถบันทึกเหตุการณ์ได้ในทันทีที่เกิดขึ้น และคงอยู่ให้ดูซ้ำซากได้นาน และดีกว่าที่ตามนุษย์มองเห็นเหตุการณ์นั้น เพราะตาเห็นเหตุการณ์แล้ว พอเหตุการณ์นั้นผ่านพ้นสายตาไป ตาก็ไม่สามารถมองเห็นเหตุการณ์นั้นซ้ำอีกได้ เช่นเดียวกับที่กล้องบันทึกไว้เป็นภาพถ่าย

(4) ภาพถ่ายเป็นภาษาสากล ที่คนทุกชาติ ทุกภาษา และทุกศาสนา จะดูเข้าใจได้ทันที คือไม่เป็นสิ่งต่างชาติสำหรับทุกคน ถึงแม้การแปลความหมายของภาพถ่ายแต่ละภาพอาจมีผิดเพี้ยน กันไปได้บ้าง ตามภูมิหลังและประสบการณ์ของแต่ละคน แต่ก็จะต้องให้ความหมายเหมือน ๆ กันเป็น ส่วนใหญ่ เพราะภาพถ่ายบิดเบือนความจริงได้น้อยกว่าถ้อยคำหรือตัวหนังสือ

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า ไม่ว่าผู้ถ่ายภาพจะเป็นหญิงหรือชายในวัยใด ๆ รู้หนังสือหรือไม่ มีการศึกษาและประสบการณ์ขนาดไหน ใช้ภาษาอะไรระหว่างกัน ก็ย่อมจะต้องถ่ายภาพเข้าใจด้วยกันทั้งนั้น เพราะภาพถ่ายเป็นสื่อหรือภาษาสากล ดังกล่าวมาแล้ว

สรุปแล้ว วิธีถ่ายภาพ ปก บทความ และสารคดีภาพ ในนิตยสาร "ฟ้า" นั้นผู้จัดทำศิลปนิพนธ์ต้องการที่จะเสนอวิธีการถ่ายภาพโดยช่างภาพประจำนิตยสาร "ฟ้า" ให้ทราบถึงวิถีทางในการทำงาน อีกรูปแบบหนึ่งของอาชีพช่างภาพในนิตยสาร ในที่นี้อาจจะไม่ตรงตามหลักการของการถ่ายภาพเพราะว่าการทำงานของช่างภาพแต่ละคน ย่อมจะมีรูปแบบที่ไม่เหมือนกันและแตกต่างกันไปตามความถนัดของแต่ละคน อีกประการหนึ่งก็คือ การขึ้นอยู่กับรูปแบบการนำเสนอของนิตยสารในแต่ละฉบับ

ข้อเสนอแนะ

โดยทั่วไป อาจกล่าวได้ว่า ภาพถ่ายแต่ละภาพย่อมมีสิ่งที่บอกให้รู้ว่าเป็นภาพอะไรหรือมีความหมายว่าเป็นภาพอะไรอยู่ในตัวภาพนั่นเองอยู่แล้ว จะแตกต่างกันก็อยู่ที่ว่า ภาพนั้นบอกให้รู้ว่าเป็นภาพอะไร มีความหมายอย่างไร และบอกเรื่องราวได้มากน้อยเพียงไร ถ้าเพียงแต่บอกให้รู้ว่าเป็นภาพอะไร แต่ไม่รู้ว่าอยู่ที่ไหน กำลังทำอะไรหรือมีท่าทางอย่างไร ทำไมจึงทำอย่างนั้นหรือเป็นอย่างนั้นก็นับว่าภาพนั้นมีคุณลักษณะที่ยังใช้ไม่ได้ ภาพถ่ายสำหรับนิตยสาร ในตัวภาพที่ถ่ายมาควรจะมีลักษณะแจ้งเรื่องราวอย่างเพียงพอและชวนดูอีกด้วย ไม่เหมือนกับภาพประเภทศิลปะหรือภาพประเภท Pictorial ซึ่งมีลักษณะทางศิลปะในการประกอบภาพ ในการให้แสง และเทคนิคการผลิตภายในห้องมืดด้วย แม้จะขาดคุณลักษณะทางแจ้งเรื่องราว ก็นับว่าเหมาะสมที่จะนำมาดูให้เกิดอารมณ์ตามที่ผู้ถ่ายได้มุ่งหมาย เพราะภาพประเภทนี้ต้องการคุณค่าทางศิลปะเป็นอันดับแรก แต่ถ้าภาพที่แจ้งเรื่องราวมีศิลปะเข้าไปเจือปนอยู่ด้วย ก็จะทำให้ภาพนั้นได้รับความสนใจจากผู้อ่านมากยิ่งขึ้น

ลักษณะการแจ้งเรื่องราวที่กล่าวมานี้ มีระดับแตกต่างกันตามลักษณะของสิ่งที่ถ่าย (Subject) รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในภาพนั้น และตามความสามารถของช่างภาพแต่ละคนที่ประกอบภาพนั้นมาได้ ว่าภาพนั้นมีคุณลักษณะแจ้งเรื่องราวได้โดยละเอียดมากน้อยเพียงใด ภาพถ่ายที่เข้าลักษณะแจ้งเรื่องราวได้ดีมาก ย่อมจะแจ้งเรื่องราวได้อย่างสมบูรณ์โดยไม่ต้องพึ่งคำบรรยายภาพ แต่ตามหลักทั่วไปแล้ว ภาพถ่ายภาพหนึ่งไม่สามารถจะแจ้งเรื่องราวได้ครบถ้วนทุกสิ่งทุกอย่าง โดยเฉพาะ

การแจ้งเรื่องราวในทางเคลื่อนไหว ทิศทางของเคลื่อนไหว วันเวลาแห่งเหตุการณ์ ทั้งนี้ก็เพราะว่าภาพถ่ายเป็นภาพนิ่ง ไม่ใช่ภาพยนตร์ จึงจำเป็นต้องใช้คำบรรยายภาพช่วยแจ้งเรื่องราวให้สมบูรณ์ เว้นแต่ภาพถ่ายบางภาพที่แจ้งเรื่องราวอย่างสมบูรณ์ในตัวเองเท่านั้น

การถ่ายภาพให้มีประสิทธิภาพ โดยสมบูรณ์และชวนให้ดูนั้น ช่างภาพจำเป็นต้องใช้ความคิดหรือสติปัญญา และใช้ความสามารถในทางสังเกต สิ่งที่จะถ่ายและสิ่งแวดล้อมเข้าช่วยด้วย ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้ได้ภาพที่แจ้งเรื่องราวโดยครบถ้วน

ดังได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า การถ่ายภาพให้มีคุณลักษณะแจ้งเรื่องราวต้องอาศัยความชำนาญในการคิดสร้างสรรค์หรือความชำนาญในการใช้จินตนาการ และต้องอาศัยความชำนาญในการสังเกตการณ์ดังที่กล่าวมาแล้ว ในการฝึกหัดความชำนาญดังกล่าวนี้ ถ้าช่างภาพได้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่จะกล่าวต่อไป

1. เมื่อได้รับมอบงานให้ออกถ่ายภาพ ก่อนหน้าออกปฏิบัติงานช่างภาพควรใช้จินตนาการวาดภาพเรื่องราวนั้น ขึ้นในใจเสียก่อนว่าลำดับเหตุการณ์ควรจะเป็นอย่างไร ควรจะถ่ายภาพอะไรบ้าง เพื่อที่จะคิดรวบรวมข้อเท็จจริงของเรื่องราวนั้นได้ล่วงหน้า โดยถี่ถ้วนตามที่บรรณาธิการต้องการ

2. ช่างภาพควรไปถึงที่จะถ่ายภาพก่อนเวลากำหนด เมื่อไปถึงควรเดินสำรวจสถานที่นั้นให้ทั่ว คิดวางแผน เลือกหาตำแหน่งที่ดีที่สุดสำหรับสิ่งที่ถ่าย (Subject) สำรวจสิ่งแวดล้อม หรืออุปกรณ์ประกอบฉากและพื้นหลังของภาพ (Background) ถ้าสถานที่ไม่สามารถบอกตำแหน่งที่ถ่ายได้แน่นอน ก็ควรเลือกหาป้ายสถานที่นั้น ประกอบเข้าไปในภาพด้วย เพื่อให้คำตอบแก่คำว่า "ที่ไหน" เมื่อสำรวจและวางแผนไว้ในใจแน่นอนแล้ว ก็ดำเนินการจัดสิ่งที่ถ่าย โดยคัดเอาสิ่งที่รบกวนออกจากภาพให้หมด จัดสิ่งที่อยู่ในกรอบภาพให้มองเห็นได้ง่ายและไม่เกะกะสายตา

3. พิจารณาเรื่องการให้แสง แก่สิ่งที่ถ่ายและอุปกรณ์ ว่าภาพที่ถ่ายควรให้แสงอย่างไร เพื่อให้มีแสงสว่างทั่วถึงและสร้างบรรยากาศให้เหมือนจริง โดยจะต้องคำนึงไว้เสมอว่า

- (1) การให้แสงจากกล้อง (ไฟแฟลชที่ติดอยู่กับหัวกล้อง) จะทำให้มองเห็นหน้าผู้ถูกถ่าย แบน การให้แสงเช่นนี้ เหมาะสำหรับเพื่อบันทึกภาพไว้เป็นหลักฐาน
- (2) การให้แสงน้อยหรือแสงสลัว ๆ กับการให้แสงด้านข้าง ภาพจะออกมาชวนให้ผู้ดูภาพเกิดความกลัวหรือเกิดสยองขวัญ

(3) การให้แสงจากด้านหลังของสิ่งที่ถ่าย จะก่อให้เกิดความรู้สึกว่ามี
บรรยากาศ เป็นกลางขึ้น

4. ดำเนินการตั้งกล้องถ่ายภาพ ตามมุมกล้อง และระยะห่างที่คิดวางแผนไว้ โดยทั่วไป
ควรจะเป็นระยะปานกลาง ห่างราว 4-5 เมตร คือเข้าไปถ่ายให้ใกล้สิ่งที่ถ่ายพยายาม บรรจุภาพให้
เต็มกรอบภาพ ไม่ควรปล่อยที่ว่างในกรอบภาพให้มากจนเกินไป เพราะภาพใหญ่เรียกความสนใจได้
มากกว่าภาพเล็ก ในกรณีที่ถ่ายภาพบุคคล หน้าตากับมือผู้ถูกถ่ายถือว่าสำคัญมาก ทั้งนี้ช่างภาพจะต้อง
สามารถชักกล้องถ่ายรูปนั้นได้อย่างคล่องแคล่วและรวดเร็ว จนเรียกได้ว่าเป็นอัตโนมัติโดยไม่ต้องคิด
เพื่อช่างภาพจะได้ทุ่มเทความคิดและความตั้งใจให้แก่การถ่ายภาพ

5. เมื่อตั้งกล้องประกอบภาพได้เหมาะสม และได้จังหวะที่ถ่าย เช่นสิ่งที่จะถ่ายมีท่าทาง
หรือสีหน้าตรงตามที่ต้องการ ก็กดไกลั่นชัตเตอร์ถ่ายได้แล้วดำเนินการถ่ายภาพอื่น ๆ ในสถานที่นั้นให้
ทั่วถึง ตามแผนที่วางไว้จนครบ และถ้ามีเวลาพอ ก็ควรถ่ายสิ่งที่คิดว่าสำคัญซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพราะบางที่
ภาพที่ถ่ายซ้ำนี้อาจกลายเป็นภาพที่เด่นกว่าภาพที่ถ่ายมาแล้วทั้งหมดก็ได้

ในการถ่ายภาพ ช่างภาพจะต้องระลึกไว้เสมอว่า การถ่ายภาพนอกเรื่องราวบางส่วน
ก็ได้ หรือให้บอกเรื่องราวผิดไปจนความจริงก็ได้ หรือแม้จะถ่ายทำเพื่อบอกเรื่องราวให้เป็นเท็จทั้งหมด
ก็ได้ ฉะนั้นช่างภาพที่ดีจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเที่ยงตรง ถ่ายทำภาพเพื่อบอกเรื่องราวที่
เป็นจริง ตามจรรยาบรรณของช่างภาพ

อาชีพช่างภาพในนิคยสารถึงแม้ว่าค่าตอบแทนจะน้อยกว่า ช่างภาพในวงการโฆษณา แต่
ความอิสระในการทำงานแตกต่างกัน ช่างภาพในนิคยสารมีความอิสระในการทำงานมากกว่าและยัง
สามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นของตัวเองได้มากกว่าช่างภาพในวงการโฆษณา ฉะนั้นผู้ที่คิดว่า
จะยึดอาชีพเป็นช่างภาพในนิคยสารนั้นจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม ดังที่กล่าวมาแล้วในศิลปนิพนธ์ฉบับนี้

บรรณานุกรม

- ณรงค์ สมพงษ์ (2531) หลักการถ่ายรูป. นครปฐม : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ปัทมวดี จารุวรรณ (2528) การถ่ายภาพบุคคล. กทม. : สงวนกิจการ
- สนั่น ปัทมะทิน (2516) การถ่ายภาพวารสารศาสตร์. กทม. : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุมิตรา ชันเตยาลงกต () ประวัติวิชาช่างภาพจากอดีตถึงปัจจุบัน. กทม. : วิทยาลัย
เทคนิคกรุงเทพฯ
- เอนก นาวิกมูล (2530) ถ่ายรูปเมืองไทยสมัยแรก. กทม. : สำนักพิมพ์แสงแดด
- Jacobs, Lou, Jr. (1973) Expressive Photography. Santa Monica, California :
Goodyear Publishing Company.